

S. Sayısı : 81

Denizyolları ve Akay işletmelerile fabrika ve havuzlar ve kılavuzluk müdürlükleri ve devlet reisine aid deniz vasıtaları memurları ve gemi adamları hakkında tekaüd kanun lâyihası ve İktisad, Maliye ve Bütçe encümenleri mazbataları (1/394)

T. C.

Başvekâlet

Kararlar müdürlüğü

Sayı : 6/221

20 - I - 1936

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Denizyolları ve Akay işletmelerile fabrika ve havuzlar ve kılavuzluk müdürlükleri ve Devlet Reisine aid deniz vasıtaları memurları ve gemi adamları hakkında hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 9 - I - 1936 da Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan tekaüd kanunu lâyihası esbabı mucibesile birlikte sunulmuştur.

Başvekil

İ. İnönü

Esbabı mucibe

Deniz yolları ve Akay işletmelerile fabrika ve havuzlar teşkilâtına dahil ve mülga Seyrisefain müdüriyeti umumiyesinden müntekil memurların eski teşekkülde kazanılmış haklarının mahfuziyetini temin ve yeni teşekküllerde çalışacakların istikbale muzaf haklarını tesbit eylemek maksatlarıyla tanzimi 2248 numaralı kanununun 15 nci maddesi hükmüne göre icap eden tekaüd kanunu projesi leffen takdim kılınmıştır.

İşbu üç müessese için vücade getirilecek tekaüd sandığına yine seyrisefain idaresinden memurlarile birlikte ayrılmış olan kılavuzluk ve romorköreülük müdürlüğü ile Devlet Reisine aid yatların yukarıda ismi geçen üç teşekküle intikal eden diğer memurlar gibi yine aynı mükteseb hakları haiz bulunmaları icap eden memur ve müstahdemlerinin de iştirak ettirilmesi hem bu mükteseb hakların Hazineye yük olmaksızın tanınması ve hem de sandığın daha kuvvetlendirilmiş olması gayelerine matuf bulunmaktadır.

Uzun bir maziye malik olan mülga Seyrisefain idaresinden kazanılmış ve mahfuziyeti 2248 numaralı kanun ile de teyid buyrulmuş olan tekaüd haklarını tamamen mahfuz kılabilmiş olmak için projeye esas olan tetkikatta mümasili müesseselerin yani uzun bir mazisi bulunan teşekküllerin tekaüd sistemleri üzerinde tevakkuf edilmiş, zirdeki mevzuat birer birer tahlil edilmiştir:

- 1 - Mülga idarei mahsusanın 16 ağustos 1306 tarihli tekaüd nizamnamesile buna müzeyyel 16 ağustos 1330 ve 27 kânunuevvel 1331 tarihli kanunlar,
- 2 - 3 - 6 - 1930 tarihli ve 1683 numaralı tekaüd kanunu,
- 3 - 788 numaralı memurın kanunu, müzeyyelâtı ve tefsirleri,
- 4 - 1288 numaralı kanun,
- 5 - Mülga Seyrisefain idaresince tanzim edilmiş olan tekaüd kanunu projesi,
- 6 - Devlet demiryolları memurları hakkındaki tekaüd kanunu projesi,

7 - 1288 numaralı kanun, bunlardan mülga İdarei mahsusa tekaüd nizamnamesi, pek eski bir sisteme müstenid görülmüş olmakla beraber memurlarla müstahdemlere bahşeylediği hukuk ve müsaadat 1288 numaralı kanunla bir defa daha teyid ve yeniden haklar ve müsaadeler bahşedilmiş olmasına göre bunun memurlara temin eylediği mükteseb haklar yeni kanun projesinde bilhassa nazarı dikkate alınmıştır.

1683 numaralı tekaüd kanunu en yeni mevzuatı muhtevi ve yeni idarelerin bünye ve teşekküllerine de uygun görüldüğünden projenin esas hatları bu kanunun esas hatlarından mülhemdir. Şu kadar ki 1683 numaralı kanun, tekaüd ve yetim maaşını bundan böyle bir hak değil bir atıfet telâkki etmiş olmasına rağmen gerek mülga Seyrisefain idaresinde, gerek ilgadan sonra müşarık idarelerde olduğu gibi bu kanun projesinde de memurların maaşlarından tekaüd aidatı kesilmiş ve atiyen de bu usulün devamı kabul edilmiş olduğundan müşarık idareler memurlarının tekaüd maaşları bir atıfet eseri olmaktan ziyade mükteseb bir hak ad ve telâkki olunmuştur. Diğer taraftan, 1683 numaralı kanunun bazı maddeleri yeni teşekküllerin ve hatta mülga Seyrisefain idaresinin tâbi bulunmadığı bazı kanunlara muzaf hükümleri ve mezkûr kanunun meriyeti tarihine göre geride kalmış ve bu güne nazaran ileri gitmiş bazı tarihleri muhtevi bulunduğundan iştibah ve tereddüdün ortadan kaldırılması ve bu kanun projesinin meriyetine nazaran tahsis ve tediyeye aid yeni tarihler vazı zarureti dolayısıyla bu maddelerin yalnız numaralarının zikri suretile aynen alınması mümkün bulunmadığından metinlerine hiç ilişilmeyerek bazan yalnız tarih tadilleri ve bazan da bu idarelerin tâbi buldukları kanun numarası zikri yerine o kanunun alâkadar maddesi metninin aynen veya tadilen ahzı gibi zarurî hareketler işbu projeye yeni maddeler vazını icab ettirmiştir.

Bu meyanda diğer mehazlardan alınan faideli hükümler de ayrı maddeler halinde tesbit olunmuştur. Projenin her bir maddesinin mehazı ve hükümlerin maksadı vazı berveçhi atidir:

Birinci madde: Tekäüd sandığının kuruluşuna ve buradan bağlanacak aylıklarla verilecek tazminatın bu kanun hükümlerine göre hesap edileceğine mütedairdir. Kanundan istifade edeceklerin kimler olması lâzım geleceği düşünülürken sicilde mukayyed ve daimî olmaları muvafık görülerek o suretle takyid edilmiştir.

İkinci madde: Sandığın hükmî şahsiyeti haiz olduğunu ve İktisad vekilliğinin nezaret ve muhakabesi altında bir idare heyeti tarafından idare olunacağını göstermektedir.

Bu idare heyetinin ikisi denizyolları işletmesi, ikisi Akay işletmesi, biri fabrika ve havuzlar müdürlüğü şeflerinden olmak üzere kendi müdürlüklerince seçilib memuriyetleri İktisad vekilligince tasdik edilecek beş aza ile ismi geçen işletme ve idare müdürlüklerinden İktisad vekilligince seçilecek bir başkandan teşekkül etmesi muvafık görülerek üçüncü madde o suretle kaleme alınmış ve idare heyeti kararlarının İktisad vekilliğinin tasdikile tekemmül edeceği gösterilmiştir.

Dördüncü ve beşinci maddeler: Sandığın kadro ve bütçesine mütedairdir.

Altıncı madde: Sandığın sermaye ve gelirlerine müteallik olup 2248 numaralı kanunun 15 nci maddesinin A fıkrasında Seyrisefain müdüriyeti umumiyesi bütçesinden verilmekte olan müte-kaid, yetim ve dul aylıklarının üç senelik tutarı flazince beş sene zarfında müsavi taksitlerle denizyolları ve akay işletmelerile fabrika ve havuzlar müdürlüklerine verileceği gösterilmekte olduğundan bu suretle verilen ve verilecek olan paraların sandığın sermayesini teşkil etmesi munasib görülerek A fıkrasına bunlar dercedildiği gibi D fıkrasına da kanunun birinci maddesinde sayılı olanların aylıklarından her ay mecburî olarak % 5 kesilmesi muvafık olacağı düşünüldükçe bunlar keydedilmiştir. İsmi geçen memurlarla gemi adamlarından kesilecek yüzde beşlerin balığ olduğu miktara muadil olmak üzere sandığa iştirak eden işletme ve idarelerin bütçelerinden her ay verilecek paralar C fıkrasında gösterilmiştir. Lâyihanın ilk şeklinde idarelerce bu suretle bir para verilmesi kabul edilmiş olduğu gibi Devlet demiryolları ve limanları işletme umumî idaresi ve İnhisarlar umum müdürlüğü kanun lâyihalarında kabul edilen bu esasların buraya da aynen derci tabii görülmüştür. Bu maddenin (D, E, F, G) fıkralarında yazılı gelirler diğer lâyihalarda kabul edilenlere mütenazır bulunmaktadır.

Lâyihanın yedinci maddesi : Sandık mevcudlarıyla alacaklarının Devlet emvaline mahsus hak

ve rüçhanları haiz olduğu gösterilmek üzere kaleme alınmıştır. Bu maddede sandığın mevcut parası ile aidatı ve bu paraların kazandıracağı faiz ve temettülerin vergi ve resme tâbi olmayacağı gösterilmekle beraber İnhisarlar umum müdürlüğü memur ve müstahdemlerine aid tekaüd kanunu lâiyhası mazbatasında yazıldığı gibi İnhisarlar koruma sandığı adı ile teşkili kabul olunan sandık için neşredilen 29 Mayıs 1934 tarihli ve 2469 sayılı kanunun ikinci maddesinde sandıktan tediye olunacak tazminat ve reddiyatın hiç bir vergi ve resme tâbi olmayacağı musarrah bulunduğu cihetle İnhisarlar tekaüd kanunu lâiyhasında aynen kabul edilmiş olan bu esastan, bu lâiyhada başkaca bir istisna vücade getirmemek için sandıktan tediye olunacak aylık ve tazminat ve reddiyatın bir gûna vergi ve resme tâbi olmayacağı da tasrih edilmiştir.

Sekiz, dokuz, on, on bir, on iki, on üç, on dörd ve on beşinci maddeler : Diğer lâiyhalardaki mütenazır hükümlere göre kaleme alınmıştır.

16 ncı madde : Sandıktan bağlanacak aylıkların ne suretle tediye edileceğini göstermekte olup ifade tarzı itibarile teklif olunan değişiklik muvafık görülmüştür.

On yedi ve on sekizinci maddeler : Diğer lâiyhalardakilerin aynidir.

On dokuzuncu madde : İdarelerden ayrılarak sandıkla alâkası kesilenlerin tekrar idare hizmetine avdetleri halinde haklarında tatbik olunacak muameleyi göstermektedir. Hizmet müddetleri üç sene-yi doldurmaksızın sandıktan ayrılanlara sandıktan hiç bir şey verilemeyeceği on üçüncü maddede gösterildiğine göre bu gibiler hakkında inhisar memurları tekaüd kanun lâiyhasının Heyeti umumi-yede müzakeresi sırasında ilâve olunan fıkranın burada da olduğu gibi yer alması muvafık görülerek ilâve edilmiştir.

Yirminci madde : Sandığın nasıl idare edileceğini ve sermayesinin nasıl nemalandırılacağını göstermek üzere bir nizamname yapılması lüzumlu görülerek buna işaret olmak üzere kaleme alınmıştır. Sandıkça yapılacak yardımlar hakkındaki hükümler ikinci fasılda toplanmıştır.

Sandıkça yapılacak yardımların ne şekillerde olacağı yirmi birinci maddede gösterildikten sonra yirmi ikinci maddede kimlere tekaüd aylığı verileceği tasrih edilmiştir.

Yirmi üç, yirmi dörd ve yirmi beşinci maddeler : Diğer lâiyhalardaki hükümlere mütenazırdır.

Tekaüd aylıklarının tahsisi nisbetini gösteren yirmi altıncı madde İnhisarlar umum müdürlüğü tekaüd kanunu lâiyhasında kabul edilen hükmün aynı olup Devlet demiryolları ve limanları işletme idaresi ve İnhisarlar umum müdürlüğü memurları tekaüd kanun lâiyhalarmda kabul edildiği veçhile bu suretle tahsis olunacak maaşların iki yüz lirayı geçmemesi hakkındaki fıkranın bu lâiyhaya da olduğu gibi ilâvesi muvafık görülmüştür.

Yirmi yedi, yirmi sekiz, yirmi dokuz, otuz, otuz bir ve otuz ikinci maddeler : Diğer lâiyhalardaki hükümlere mütenazırdır.

Otuz üçüncü madde: Bir defaya mahsus tazminatın kimlere verileceğini açıkça göstermektedir.

Otuz dörd ve otuz beşinci maddeler: Malûliyetin ne suretle tesbit edileceğine ve malûliyet derecelerine mütedair hükümleri havidir.

Tazminat nisbetlerini gösteren 36 ncı maddeye, inhisar tekaüd kanunu lâiyhası Heyeti umumiyece ilâve edilen haddi azamî kaydi konulmuştur.

Otuz yedi ve otuz sekizinci maddeler: İnhisarlar tekaüd kanunu lâiyhasındaki hükümlere mütenazırdır.

Birinci ve ikinci faslın haricinde kalan müteferrik hükümler üçüncü fasıl başlığı altında toplanmıştır.

Otuz dokuz, kırk ve kırk birinci maddeler: Diğer lâiyhaların mütenazır hükümleri taşımaktadır.

Kırk ikinci madde: Mülga seyrisefain idaresinde yüzde iki aidat vermiş olanların vaziyetini göstermektedir. 2248 numaralı ökanunun 15 ncı maddesinin C fıkrasında Seyrisefain müdüriyeti umumiyesinden naklen yeni müdürlüklerde istihdam olunacakların mükteseb haklarının mahfuz tutulacağı yazılı olup Seyrisefain memurları hakkında merî olan 16 ağustos 306 tarihli idarei mahsusa tekaüd nizamnamesi yüzde iki vermekle mükellef bulunan amele ve mürettebat için ancak malûliyeti kabul etmekte olduğu cihetle bu maddeye yüzde iki aidat vermiş olanların malûlen

tekaüdlükleri veya malûlen vefatları halinde tekaüd aidatı deyerek seyrisefainde geçmiş olan hizmet müddetlerinin de nazarı dikkate alınacağı ve bu gibilerin bu kanunun tekaüdlük hakkındaki hükümlerinden istifade edebilmeleri için evvelki hizmet müddetlerine göre yüzde üç farkı ödemeleri icab edeceği gösterilmiştir.

Kırk üç ve kırk dördüncü maddeler: Bu idarelerde çalışan ve fakat mülga Seyrisefain idaresi ile de alâkadar bulunanların hususî vaziyetlerine mütedairdir.

Kırk beşinci madde: Gemi ateşçi ve kümürçülerinin deniz üzerinde bilfiil geçen bir senelik hizmetlerinin bir buçuk sene ve diğer gemi adamlarının bir sene bir ay addolunacağı gösterilmiştir. Devlet demiryolları ve limanları memurları tekaüd kanunu lâyihasında lokomotifte çalışanlar için kabul edilmiş olan hükümlere mütenazır olan bu madde yerinde bulunmuştur.

Kırk altıncı madde: 2248 sayılı kanunun on altıncı maddesinde yazıldığı veçhile ilga ve teşkilâta aid hükümlerinin meriyete girdiği 1 temmuz 933 tarihinden itibaren bu idarelerde tekaüd aidatı vererek çalışmış olanların hizmet müddetlerinin tekaüd hesabında nazarı dikkate alınacağına ve vermemiş olanların bu müddetleri hesaba ithal edilebilmek için bu müddete aid tekaüd aidatını vermeleri zarurî olduğuna dairdir.

Kırk yedinci madde: Evvelce tekaüd hakkını haiz her hangi bir Devlet hizmetinden bu idarelere geçeceklerin vaziyeti hakkında diğer lâyihalarda kabul edilen hükmün aynı olmak üzere bir hükmü taşımaktadır.

2248 sayılı kanunun on beşinci maddesinin (A) fıkrasında Seyrisefain müdüriyeti umumiyesinden bu müdürlüklere ayrılan mütekaid, yetim ve dullara almakta oldukları maaş kendi bütçelerinden verecekleri yazılı olduğuna göre bu kanunun meriyetini takib eden ay iptidasından itibaren bunların sandıktan tesviye olunacağını göstermek üzere kırk sekizinci madde kaleme alınmıştır.

Lâyihaya iki muvakkat madde ilâve edilmiştir. Biri birinci maddede yazılı olanlardan kanunun neşri sırasında altmış yaşını doldurmuş bulunanların bir defaya mahsus olmak üzere bir sene zarfında işletme ve idarelerin teklifi ve İktisad vekilinin tasvibi ile tekaüde sevkedilebilmeleri merkezinde olup diğer lâyihalarda kabul edilen bu salâhiyetin burada da muhafazası cihetine gidilmiş ve şu kadar ki İnhisarlar idaresi umum memurları tekaüd kanunu lâyihası mazbatasında tasrih edildiği veçhile bu salâhiyetin tatbikında Devlet memurları için 1777 sayılı kanunda kabul edilmiş olan idarî lüzumun sabit olması kaydinin vekâletçe bilhassa nazarı dikkatte bulundurulması temenniye şayan görülmüştür.

Muvakkat maddelerin ikincisi Seyrisefain idaresinin ilgasile işbu kanunun meriyeti tarihi arasında tahsisi lâzım gelen tekaüd aylıkları ile dul ve yetim aylıklarının mülga İdarei mahsusanın 16 ağustos 306 tarihli nizamnamesi ile 2248 numaralı kanun hükümlerine göre bir istihkak kazandıkları tarihten muteber olmak üzere tahsis olunacağını göstermektedir. Kanun tarihi neşrinden muteber olacağına göre makabline raci olmak üzere hüküm koymaktansa eski hükümler dairesinde muamele ifası daha muvafık görülmüştür.

Kırk dokuzuncu madde: Bu kanunun ortadan kaldıracağı hükümleri göstermeğe matuftur.

Elli ve elli birinci maddeler: Usulî maddelerden ibarettir.

Yukarıda arzedilen mütaleat dairesinde kaleme alınan kanun lâyihası ilişik olarak sunulmuştur.

İktisad encümeni mazbatası

T. B. M. M.

İktisad encümeni

Karar No. 14

Esas No. 1/394

13 - III - 1936

Yüksek Reisliğe

Denizyolları ve Akay işletmelerile fabrika ve havuzlar ve kılavuzluk müdürlükleriyle Devlet Reisine aid deniz vasıtaları memurlarına ve gemi adamlarına tahsis edilecek tekaüd aylığı için İktisad vekilliğince hazırlanarak ve İcra Vekilleri Heyetinin 9 - I - 1936 tarihli içtimarında Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan Başvekâletin 2 - I - 1936 tarih ve 6/221 numaralı tezkeresile bildirilip encümenimize havale buyurulan kanun lâyihası ve buna bağlı esbabı mucibe lâyihası encümenimizde okunarak müzakere edildi.

Son senelerde müteakip istihaleler geçirerek nihayet bu günkü şeklini alan mezkûr idareler memurlarının epice zamandan beri bekledikleri ve âtilerini temine matuf hükümleri ihtiva eden işbu kanun lâyihası esas itibarile muvafık görülerek müzakere edilmiş ve tesbit edilen şekil ayrı ayrı maddeler halinde yazılmıştır.

Lâyihanın 1, 2, 3 ncü maddeleri aynen kabul ve 4 ncü maddesi ahkâmı daha ziyade bir nizamname işi telâkki edilerek tayyolunmuştur. Lâyihanın 5 ncü maddesi 4 ncü madde olarak ve hesabı katî tabiri yerine blânço tabirinin konması suretile tadilen.

Lâyihanın 6 ncü maddesi 5 ncü, 7 ncü maddesi 6 ncü, 8 ncü maddesi 7 ncü ve 9 ncü maddesi de 8 ncü madde olarak aynen kabul. Lâyihanın 10 ncü maddesinde müdür ve memurların işletme ve idarede ve sandığa karşı mesuliyetleri tabii olup bu cihet lâyihanın 19 ncü maddesinde de yazılı bulunmasına göre bu maddede ayrıca tebarüz ettirilmesine mahal görülmemiş, maddedeki bu hüküm tayyedilmek suretile diğer hükümler 9 ncü madde olarak tadilen.

Lâyihanın 11 ncü maddesi 10 ncü madde olarak aynen.

12 ncü maddesi aynen kabul edilmekle beraber nihayetine bu madde hükmünce cezalandırılanların vazifesine nihayet verileceğine dair bir son fıkra ile hüküm konulmak suretile 11 ncü madde olarak tadilen.

Lâyihanın 13 ncü maddesi, ikinci fıkrasının

daki reddiyatın % 5 faizle yapırması hükmü kaldırılmak suretile tadil edilerek 12 ncü madde olarak tadilen, 14 ncü maddesi 13 ncü madde, 15 ncü maddesi 14 ncü madde olarak aynen.

Lâyihanın 16 ncü maddesi nihayetine, peşin olarak verilen aylık ölüm halinde geri alınmaz suretinde bir fıkra ilâvesile 15 ncü madde olarak tadilen, 17 ncü madde, 16 ncü madde ve 18 ncü madde 17 ncü madde olarak aynen kabul ve 19 ncü maddenin ikinci fıkrasının başındaki (Bunlardan) kelimesinden sonraki iki kelime takdim ve tehir edilerek (Ayrılrırken sandıktan) şeklinde 18 ncü madde olarak tashihan ve 20 ncü maddesi 19 ncü madde olarak aynen birinci fasıl bu suretle kabul edilmiştir.

İkinci fasılda, lâyihanın 21 ncü maddesi 20 ncü madde olarak aynen ve 22 ncü maddesi son fıkrasındaki kadro dolayısıyla çıkarılan memurlar hakkındaki hüküm ilâvesile 21 ncü madde olarak tadilen ve 23 ncü madde 22 ncü madde olarak aynen ve 24 ncü maddesi 23 ncü madde olarak tadilen, 25 ncü maddenin birinci fıkrası aynen 1683 numaralı kanun hükümlerine göre bir fıkra ilâve ve ikinci fıkra üçüncü fıkra olarak kayid ve 24 ncü madde olarak tadilen.

Lâyihanın 26 ncü maddesindeki filî hizmet müddeti ile son aylığın % nisbeti Devlet demiryolları memurlarının tekaüd cetveline göre mütenezir olarak kabul ve cetvelin altındaki hükümler fıkrası kaldırılarak yerine Devlet demiryolları memurları hakkındaki tekaüd cetvelinden sonra tedvin edilmiş olan iki fıkra ilâvesile 25 ncü madde olarak tadilen ve 27 ncü maddeye vazife başında kazaen ölenlerin dul ve yetimlerine ve muhtac ana baba ve kocalarına ve vefat sırasında gebe olan kadının doğuracağı çocuğun da maaşa istihkak kesbetmesi kayidlerinin ilâvesi suretile 26 ncü madde olarak tadilen, 28 ncü madde 27 ncü madde olarak aynen ve 29 ncü maddeye 60 yaşından sonra evlenen memur ve müteakidlerin dullarının maaştan istifade edemeyeceği yolunda hüküm

konmak suretile ve 28 nci madde olarak tadilen 30 neu madde 29 neu madde olarak aynen.

31 nci madde lisede okumakta olan çocukların ilâvesi ve evlenmemiş kızların yaş tahdidi kaldırılmak suretile ve 30 neu madde olarak tadilen.

32 nci madde 31 nci, 33 ncü madde 32 nci, 34 ncü madde 33 ncü ve 35 nci madde 34 ncü olarak aynen.

36 nci madde hükümleri Devlet demiryollarına aid kanunun hükümlerine göre mütenazıran ve 35 nci madde olarak tadilen, 37 nci madde 36 nci madde olarak aynen ve 38 nci madde vazife yüzünden malûliyet halinde hizmet müddetine bakılmaksızın tam tekaüd yapılması yolunda hükümler konularak ve 37 nci madde olarak tadilen ve ikinci faslın bütünü bu suretle kabul edilmiştir.

Üçüncü faslında lâyihamın 39 neu maddesi 38 nci madde ve 40 nci maddesi 39 neu, 41 nci madde 40 nci ve 42 nci maddesi 41 nci madde olarak aynen ve 43 ncü maddesi tahriri değiştirilmek suretile 42 nci madde olarak tadilen ve 44 ncü maddesi 43 ncü madde olarak aynen ve 45 nci maddesine bir sene bir ay yerine bir sene iki ay suretile 44 ncü madde olarak tadilen ve 46 nci madde 45 nci madde olarak aynen. 47 nci madde hükümlerine mutabık olmak üzere hariçten alınmış memurların

tekaüd hakkını nezetmemek için tekaüde esas olacak miktardaki paranın alındıkları idareler tarafından sandığa yatırılması mecburiyeti tahmil edilmiş ve bu kanunun neşrinden sonra alınacaklara bu hükmün şumulü olmadığı yolunda son fıkranın başına kayid konmak suretile ve 46 nci madde olarak tadilen ve 48 nci madde 47 nci madde olarak aynen .

Bir ve iki numaralı muvakkat maddeler aynen ve 49 neu madde 48 nci ve 50 nci madde 49 neu ve 51 nci madde 50 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Havalesi mucibince Maliye encümenine tevdi edilmek üzere Yüksek Reislige sunulur.

İktisad En. Reisi	Bu M. M.	Kâtib
Edirne	Niğde	Niğde
Ş. Kesebir	Dr. R. F. Talay	Dr. R. F. Talay
Aza	Aza	Aza
Aydm	Konya	Edirne
N. Topçuoğlu	Hamdi Dikmen	M. Boysan
Aza	Aza	Aza
A. Karahisar	İzmir	Seyhan
Berç Türker	Benal Arman	Esmâ Nayman
Aza	Aza	Aza
Samsun	Maraş	Ankara
Ali Tunali	Kemal Kusun	E. Demirel
Aza	Aza	
Kayseri	Giresun	
Süleyman	Muzaffer Kılıç	

Maliye encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Maliye encümeni

Karar No. 52

Esas No. 1/394

10 - IV - 1936

Yüksek Reislige

Denizyolları ve A. K. A. Y. işletmelerile fabrika ve havuzlar ve kılavuzluk müdürlükleri ve Devlet reisine aid deniz vasıtaları memurları ve gemi adamları için tekaüd sandığı teşkiline dair tanzim olunup Başvekâletin 20 kânunusani 1936 tarihli ve 6/221 numaralı tezkeresile Yüksek Başkanlığa sunulan ve tetkiki encümenimize havale buyurulan kanun lâyihası İktisad vekâleti namına gönderilen Deniz nakliyat umum müdürü Bay Ayet hazır olduğu halde okundu ve mü-

zakere edildi.

Teklif olunan kanun lâyihası esas itibarile encümenimizce de kabul olunub bundan evvel Heyeti umumiyecede müzakere edilmiş olan Devlet Demiryolları ve inhisar idareleri tekaüd kanunları ahkâmı göz önünde bulundurularak mümkün olduğu kadar o hükümler ile telif edilmek ve bu kanun lâyihasında gösterilenlerin hizmetlerindeki hususiyet te mütalea olunmak suretile lâyihada bazı tadiller yapılmıştır.

Sandık işlerinin bir müdür ve bir muhasibi mesule tevdi edildiğine dair olan Hükümetin teklifindeki 4 nci madde İktisad encümenince tayyedilmiş ise de encümenimiz bundan evvel yapılan kanunlardaki esasa binaen bu maddenin Hükümetin teklifi veçhile kabulünü muvafık görmüş ve bunların vazifeleri esaslarını da bu maddeye ilâve etmiştir.

Lâyihanın 5 nci maddesinde işletme ve idarelerin vereceği % 5 nisbetindeki yardımdan başka sandık masraflarının ve memur aylıklarının yarısı nisbetinde bir paranın mezkûr işletme ve idarelerden verilmesi teklif edilmiş ise de encümenimiz sandığa yapılan % 5 yardımdan fazla olarak bu suretle para verilmesini sandık varidatının kifayeti itibarile muvafık bulmadığından maddedeki son fıkrayı kaldırmıştır.

Yedinci madde Hükümetçe sandıktan aylık alanların aldıkları paraların dahi vergi ve resimden müstesna olması teklif edilmiş ise de inhisarlar idaresinin tekaüd kanununda bu istisnaiyet kabul edilmemiş ve Devlet mütekaidlerinin dahi maaşları vergiye tâbi bulunmuş olduğundan bunların dahi ahkâmı umumiyeye tâbi tutulmaları muvafık olacağı düşünülmüş ve encümenimiz maddeyi bu suretle tadil etmiştir.

Yetim ve dullara verilecek tazminat ile reddedilecek mevduatın veraset vergisinden muafiyeti de tabii görüldüğünden buna dair fıkra dahi çıkarılmıştır.

2239 numaralı kanun mucibince Denizyolları ve A. K. A. Y. ve diğer işletme ve idarelerin bütçe ve blâncolarının tetkik ve kabulü Devlet demiryolları ve inhisarlar idarelerinden ayrılarak Büyük Millet Meclisinin Bütçe, İktisad ve Divanı muhasebat encümenlerinden müteşekkil bir heyet tarafından yapılması itibarile bunların tahsisi muamelelerinin de diğerlerinden farklı olması zarurî görülmüş ve binaenaleyh, diğer idarelerde olduğu gibi Divanı muhasebatın tetkik ve tesciline tâbi tutulmaması lâzımgeleceği mütaleasile tahsise aid Hükümetin teklifindeki 8 inci madde bazı ibare değişikliği ile kabul olunmuştur.

Sandık memurlarının diğer idareler gibi İktisad vekilliğine merbutiyeti derkâr bulunmasına mebni işletme ve idareler memurlarının haklarına malik ve aynı ahkâma tâbi olmaları tabii görülerek bu madde o suretle tadilen kabul edilmiştir.

İktisad encümeni 11 nci maddede Hükümetin teklifine (doğru cevap vermeyen memurların vazifelerine nihayet verileceği) fıkrasını ilâve etmişse de esasen bu maddede tazmin ile beraber hükmen de bir ceza verilmiş olduğuna göre verilen ceza o memurun kanunen vazifesinden uzaklaştırılmasını müstelzim ise kanun hükmünün icrası tabiidir. Bu fiil memurun vazifeden tecridini mucib olmayacağı mütaleasile encümenimiz mezkûr fıkrayı ağır ve binaenaleyh zaid bulduğundan kaldırmıştır.

On üçüncü maddede sayılan suçlara, deniz vasıtalarının muhtelif denizlerde seyrüsefer dolayısıyla kaçakçılık yapılması ihtimalini nazarı dikkate alan encümenimiz kaçakçılık fiilleri için kanunu mahsusunda altı aydan daha aşağı cezalar dahi tayin edilmesine mebni, aleltlak kaçakçılıkla mahkûmiyeti de ilâve etmiştir.

On dördüncü maddede Türk vatandaşlığından çıkanların ve çıkarılanların vatandaşlıktan çıktıklarını müteakib karı ve çocuklarına ve muhtaç kocalarına tekaüd maaşı tahsis edilmesi teklifi İktisad encümenince kabul edilmişse de encümenimiz yetimlere maaş tahsisinin Devlet demiryolları ve İnhisarlar idaresi tekaüd kanunlarında kabul edildiği veçhile vatandaşlığı terkeden veya ıskat olunan kimsenin vefatına talikân vukuu fikrinde bulunduğundan 14 nci maddeden bu fıkrayı kaldırmıştır.

İdareden ayrılarak sandıkla alâkasını kesenlerin tekrar işletme ve idareler hizmetine alındıkları takdirde sandığa karşı olan vaziyetlerini ifade eden 18 nci madde tavzihan ve talen 19 nci madde olarak yeniden yazılmıştır.

Hükümetin teklif ettiği 20 nci maddeyi esasen fasıl serlevhası ihtiva etmekte olduğu cihetle bu madde kaldırıldı.

İktisad encümenince kabul edilen 21 nci maddenin (f) fıkrası her hangi bir sebep dolayısıyla kadrolar üzerinde tebeddülât yaparak işletme ve idare memurlarını kadro haricine çıkarabilmek gibi vâsi ve şümüllü bir salâhiyeti tazammun ettiğinden encümenimiz bu fıkra ile buna mütenazır olan 32 nci maddedeki (f) fıkrasını da kaldırmıştır.

İktisad encümenince tadil olunan 25 nci maddede tekaüdlüğün icrasında hangi derecenin esas tutulacağı gösterilmemiş olduğundan inhisarlar kanunundaki buna dair olan hüküm

aynen alınmak suretile tasrihine lüzum görülmüş ve maddede buna göre hüküm konmuştur.

Hükümetin teklifinde yazılan kadro dolayısıyla açıkta kalanlar hakkındaki 23 ncü maddenin son fıkrası encümenimizce yukarıda izah edilen sebepten dolayı kaldırılmıştır.

Kırk ikinci maddedeki aidat noksanlarının sureti tahsili hakkındaki hüküm ölenin dul ve yetimlerine de teşmil edilmek suretile tadil olunmuştur.

İktisad encümeni gemi adamlarından yalnız ateşçi ve kömürçülerin filen gemide geçen bir sene hizmetlerini bir buçuk sene olarak kabul etmişse de encümenimiz, ateşçi ve kömürçülerden başka diğer gemi adamlarının da ateşçi ve kömürçüler kadar ve hatta bazılarının onlardan fazla deniz meşakkatlarıyla yıpranmakta olduklarını düşünerek deniz üzerindeki bir senelik filî hizmetin bir buçuk sene addedilmesi hükmünün umum gemi adamlarına teşmilini muvafık görerek 45 nei maddeyi o suretle tadil etmiştir.

Evvelle tekaüd hakkını haiz, Devlet hizmetinde istihdam edilmekte iken işletme ve idarelere alınmış veya alınacak memurların diğer Devlet dairelerindeki hizmetleri tekaüd hesabında almabilmek için mensub oldukları daire bütçesinden hizmetleri müddetine ve almış oldukları aylık miktarlarına göre sandığa verilmesi lâzım gelen aidat yekûnu defaten verildiği takdirde bu kanun hükmünden istifade edebilecekleri İktisad encümenince tadilen 46 ncü madde olarak kabul olunmuş ise de encümenimiz Bütçe encümeninin Devlet demiryolları tekaüd sandığı kanunu lâyihasındaki esbabı mucibe mazbatasında serdettiği veçhile gerek Deniz ve Akay işletme ve idarelerine ve gerek Devlet demiryolları ile İnhisarlar idarelerine, diğer Dev-

let dairelerinden bu tabii tekaüd hakkına malik olan memurlar meyanında alınmış olanların muhtelif ve mütenevvi vaziyetleri bulunmasına ve bütün bu Devlet müesseselerindeki bu kabii memurlar hakkında müşterek ve yeknesak ahkâm konmak üzere Denizyolları ve Akay idaresine aid tekaüd kanunlarının dahi gelmesine intizar olunduğu beyan edilmesine ve bu kere işbu kanun dahi gelmiş bulunmasına mebni bu babda Bütçe encümeninin hazırlamış olacağı ahkâma intizaren başkaca bir hüküm koymayı encümenimiz tercihe ylemiştir.

Bu kanunun neşri sıralarında 60 yaşını ikmal etmiş olanların tekaüde sevkedilebilmeleri 1 nei muvakkat madde ile teklif olunmuş ise de encümenimiz mutlak surette bu hükmün kabulünü muvafık bulmayarak maddeye tekaüd müddetinin ikmal edilmiş olması kaydini ilâve etmiştir.

2248 numaralı kanunun 15 nei maddesinin (c) fıkrasında, Seyrisefainden işbu idarelere intikal eden memurların işbu idareden ayrıldıklarında mükteseb haklarını alacaklarını tasrih etmekle beraber bunların yetimleri hakkında hüküm konmamış olduğundan bunların dahi aynı esas üzerinden muamele görmelerini teminen maddeye hüküm konmuştur.

Lâyiha bu tadiller ile Yüksek Reisliğe sunulur.

Ml. En. Rs. N.	Bu M. M.	Kâtib
Malatya	Çankırı	Çankırı
<i>M. Nedim Zabcı</i>	<i>Mustafa Önsay</i>	<i>Mustafa Önsay</i>
Aza	Aza	Aza
İstanbul	Yozgad	Diyarbakir
<i>Y. Yazıcı</i>	<i>Emin Draman</i>	<i>Huriye Öviz</i>
Aza		Aza
Çoruh		İzmir
<i>İ. Sami Muş</i>		<i>Kâmil Dursun</i>

Bütçe encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Bütçe encümeni

Mazbata No. 51

Esas No. 1/394

30 - I - 1937

Yüksek Reisliğe

Denizyolları ve A. K. A. Y. İşletmelerile Fabrika ve havuzlar ve kılavuzluk müdürlükleri ve Devlet Reisine aid deniz vasıtaları memurları ve gemi adamları hakkında olup Başvekâletin 20 - I - 1936 tarih ve 6/221 sayılı tezkeresile Yüksek Meclise sunulan kanun lâyihası İktisad ve Maliye encümenlerinin mazbatalarile birlikte encümenimize verilmiş olmakla Maliye ve İktisad vekâletlerinin alâkadar memurları hazır oldukları halde okundu ve konuşuldu:

Mezkûr lâyihanın Devlet demiryolları ve İnhisarlar umum müdürlükleri tekaüd sandıklarına mütenazır olması ve ancak bu idarelerin hususiyeti halinin de icab ettirdiği hükümlerin kabulü ve bu esasa göre muktazi tadilâtın icrası zaruretleri göz önünde tutularak encümenimizce lâyiha yeniden hazırlanmıştır. Yapılan başlıca tadilât şunlardır:

1) Bu sandığın % 5 i memurlar tarafından ve % 5 i de idareler tarafından aidat verilmek suretile teşkili ve bu suretle alâkadarlara tekaüd hakkı temini mukarrer bulunmasına göre bu idarelere seyrisefainden intikal eden memurların; Devlet hizmetinde bulunubda İnhisarlar ve Devlet demiryolları idarelerine geçen memurlardan farklı vaziyetleri olmadığına ve bunların da seyrisefainde geçen hizmetlerinde seyrisefain tekaüd nizamnamesi mucibince % 5 aidat vermek suretile Devlet memurları gibi tekaüd hakları temin edilmiş bulunduğu binaen İnhisarlar ve Devlet demiryolları idarelerindeki Devlet memurları hakkında kabul olunan 3028 numaralı kanun hükümleri bunlara da teşmil edilmiş ve ancak 2248 numaralı kanun hükümlerine göre bunlara aid hakların bu idarelere temini muktazi bulunmuş olduğundan lâyihadaki hükümler bu esasa göre tertib edilmiş ve seyrisefain idaresinden bu idarelere intikal eden memurlardan ancak 161 kişinin hizmetleri 15 seneden fazla olmak itibarile bunlara 1683 numaralı kanuna göre verilecek hakların yeni idarelere mühim bir külfet tahmil etmeyeceği netice ve kanaatine va-

rılmıştır.

2) Tekâüd ve tazminat hakları yine Devlet demiryolları ve inhisarlar tekaüd sandıkları hakkındaki kanunlarla kabul edilmiş olan esaslara irca edilmiş ve yalnız deniz hizmetlerinin daha külfetli vaziyette olması sebebiyle denizde çalışanlara 25 senede üç seneye tekabül edebilecek kadar bir zam verilmesi muvafık görülmüştür.

3) 2248 numaralı kanun mucibince bu idarelere Hazinece verilmesi taahhüd edilen takriben 200 000 lira bu idarelere bırakılmış ve yalnız bu idarelerin teşekkülünden itibaren müstahdemlerden kesilen % 5 ve % 2 lerin icabına göre sandığa veya kendilerine iadesi ve kezalik mülga seyrisefain idaresinden bu idarelere geçenlerden 15 seneden aşağı hizmeti olanların tazminat alması yerine bunlara taallük eden paraların idarelere sandığa verilmek suretile kıdemlerinin mahfuz tutulması muvafık görülmüştür.

4) Deniz ve fabrika mürettebatı gibi her an tehlikeye maruz bulunanların bu tehlikelere karşı bir nevi sigortasını temin maksadile bu gibiler için mülga seyrisefain tekaüd nizamnamesinde kabul edilen % 2 aidatın idamesi ve bunların vazifeden mütevellid kazalar neticesinde malûl kalmaları veya ölmeleri halinde kendileri ile dul ve yetimlerine maaş tahsisi usulünün idamesi ve hizmetlerinin devamlı olmaması sebebiyle bunlar hakkında kanunun umumî hükümlerinin tatbik edilmemesi muvafık görülmüştür.

5) Seyrisefainin ilgasından bu kanunun neşri tarihine kadar geçen müddet zarfında ölenlerin aileleri hakkında yapılacak muamele 3048 numaralı kanunla tayin edilmiş olmakla beraber ölümden gayri sebeplerle bu idarelerden ayrılanlar hakkında yapılacak muamelelere dair 2248 numaralı kanunun meskût bıraktığı hususât lâyihadada derpiş edilmiştir.

6) Devlet Reisine aid deniz vasıtalarının 2248 numaralı kanunun 11 nci maddesi mucibince tahsisatı muvazenei umumiyeye dahil ise de mez-

kür kanun hükmüne tevfikân bu tahsisat A. K. A. Y. idaresine devredilmek suretile mezkûr ve saite aid ücret ve masraflar ifa edilmekte ve bu sebeble bunların müstahdemleri de A. K. A. Y. müstahdemleri vaziyetinde bulunmasına binaen bu kanun hükümlerinin bu müstahdemlere de teşmili tabii görülmüş ve bu sebeble lâyiha da ayrıca bir maddede ile tasrih edilmiştir.

Kıyavuzluk işleri müstahdemlerine gelince; onların halen bu idarelerle bir alâkası olmadığı ve bunlar umumî muvazene dahilindeki diğer ücretli müstahdemler vaziyetinde bulunduğu cihetle bunların kanunun şümülüne almağa mahal ve sebep görülmemiştir.

Başlıcaları yukarıda arzedilen esaslara göre hazırlanan lâyihanın yeni teşkil edilen bu tekaüd sandığına da Devlet demiryolları ve İnhisarlar idareleri sandıklarına muvazi bir kabiliyet ve kudret temin etmiş olacağı kanaatine varılmıştır.

Umumî heyetin tasvibine konulmak üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Reis	Reis V.	M. M.
Burdur	Isparta	Trabzon
M. Şeref Özkan	Mükerrem Ünsal	Sırrı Day
Kâtib		
İstanbul	Balıkesir	Çorum
F. Öymen	E. Adakan	E. Sabri Akgöl
Diyarbakir	Gümüşane	İzmir
Rüştü Bekit	D. Sakarya	K. İnanc
Kastamonu	Kayseri	Malatya
T. Coşkan	N. Kerven	O. Taner
Malatya	Manisa	Mardin
M. Öker	T. Türkoğlu	R. Erten
Muş	Muş	Ordu
Ş. Çiloğlu	Ş. Ataman	H. Yalman
Sivas		Yozgad
Remzi Çiner		S. İçöz

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Denizyolları ve Akay işletmelerile Fabrika ve havuzlar ve Kılavuzluk müdürlükleri ve Devlet reisine aid deniz vasıtaları memurlarına ve gemi adamlarına aid tekaüd kanunu lâyhası

Fasıl : 1

Umumî hükümler

MADDE 1 — Denizyolları ve Akay işletmelerile Fabrika, havuzlar ve Kılavuzluk müdürlüklerinin ve Devlet reisine aid deniz vasıtalarının sicilde mukayyed daimî memurları ve gemi adamları için bir tekaüd sandığı kurulmuştur. Bunlara ve bunların dul ve yetimlerine bağlanacak aylıklar veya verilecek tazminat bu kanun hükümlerine göre hesap olunur.

MADDE 2 — Sandık hükmi şahsiyeti haiz olup İktisad vekillığının nezaret ve murakabesi altında bir idare heyeti tarafından idare olunur.

MADDE 3 — İdare heyeti; ikisi denizyolları işletmesi, ikisi Akay işletmesi, biri Fabrika ve havuzlar müdürlüğü şeflerinden olmak üzere kendi müdürlüklerince seçilip memuriyetleri İktisad vekilligince tasdik edilecek beş aza ile ismi geçen işletme ve idare müdürlerinden İktisad vekilligince seçilecek bir başkandan teşekkül eder. Reislik ve azalık müddetleri bir sene dir. Evvelkiler tekrar seçilebilirler. Başkan ve azalar parasız çalışırlar. Sandık müdürü, o bulunmadığı takdirde vekili reyi istişari mahiyette olmak üzere idare heyetinin toplantılarında bulunur. İdare heyeti ayda bir defa behemehal toplanır. Lüzum görüldüğü takdirde başkanın davetile başkaca da toplanır. İdare heyetinin zabıt kâtibliğini, sandık memurlarından biri yapar. İdare heyetinin kararları İktisad vekilliginin tasdikile tekemmül eder.

İKTISAD ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

Denizyolları ve Akay işletmelerile Fabrika ve havuzlar ve kılavuzluk müdürlükleri ve Devlet Reisine aid deniz vasıtaları memurlarına ve gemi adamlarına aid tekaüd kanunu

Birinci fasıl

Umumî hükümler

MADDE 1 — Hükümetin teklifi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2 — Hükümetin teklifi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3 — Hükümetin teklifi aynen kabul edilmiştir.

MALİYE ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

Denizyolları ve Akay işletmelerile fabrika ve havuzlar ve kılavuzluk müdürlükleri ve Devlet Reisine aid deniz vasıtaları memurlarına ve gemi adamlarına aid tekaüd kanunu lâyihası

Fasıl : 1

Umumî hükümler

MADDE 1 — Denizyolları ve Akay işletmelerile Fabrika, havuzlar ve kılavuzluk müdürlüklerinin ve Devlet Reisine aid deniz vasıtalarının sicilde kayıtlı daimî memuru ve gemi adamları için bir tekaüd sandığı kurulmuştur. Bunlara ve bunların dul ve yetimlerine bağlanacak tekaüd ve malûliyet, dul ve yetim aylıkları veya verilecek tazminat bu kanun hükümlerine göre hesap olunarak tahsis ve ita olunur.

MADDE 2 — Sandık hükmî şahsiyeti haiz olup İktisad vekillığının nezaret ve murakabesi altında bir idare meclisi tarafından idare olunur.

MADDE 3 — İdare meclisi; ikisi Denizyolları işletmesi, ikisi Akay işletmesi, biri Fabrika ve havuzlar müdürlüğü şeflerinden olmak üzere kendi müdürlüklerince seçilip memuriyetleri İktisad vekâletince tasdik edilecek beş aza ile ismi geçen işletme ve idare müdürlerinden İktisad vekilligince seçilecek bir başkandan teşekkül eder. Başkanlık ve azalık müddetleri bir senedir. Tekrar seçilebilirler. Sandık müdürü, o bulunmadığı takdirde vekili, reyî istişarî mahiyette olmak üzere idare meclisinin toplantılarında bulunur. İdare meclisi ayda bir defa behemehal toplanır. Lüzum görüldüğü takdirde başkanın davetile başkaca da toplanılır.

İdare meclisinin zabıt kâtibliğini sandık memurlarından biri yapar.

İdare meclisinin kararları İktisad vekilinin tasdikile tekemmül eder.

İdare meclisi reis ve azalarına sandığa aid hizmetlerinden dolayı her ne nam ve suretle olursa olsun sandık idaresince hiç bir şey verilmaz.

BÜTÇE ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

Denizyolları ve A. K. A. Y. işletmelerile Fabrika ve Havuzlar idaresi tekaüd sandığı kanunu lâyihası

Birinci kısım

Umumî hükümler

MADDE 1 — Denizyolları ve A. K. A. Y. işletmelerile Fabrika ve Havuzlar idaresi kadrolarına dahil olup bu idarelerin bütçelerinden aylık olarak ücret alan müseccel daimî müstahdemler için bir Tekaüd sandığı kurulmuştur.

Bunlara ve bunların dul ve yetimlerine bağlanacak tekaüd, malûliyet, dul ve yetim aylıkları veya verilecek tazminat bu kanun hükümlerine göre hesap olunarak tahsis ve ita olunur.

MADDE 2 — Sandık, hükmî şahsiyeti haiz olup, İktisad vekilinin nezaret ve murakabesi altında bir İdare meclisi tarafından idare olunur.

İdare meclisi; ikisi Denizyolları işletmesi, ikisi A. K. A. Y. işletmesi, biri Fabrika ve Havuzlar idaresi şeflerinden olmak üzere müdürlüklerince seçilip memuriyetleri İktisad vekilligince tasdik edilecek beş aza ile bu idarelerin müdürlerinden İktisad vekilligince seçilecek bir başkandan teşekkül eder. Başkanlık ve azalık müddetleri bir senedir. Tekrar seçilebilirler. Bunlara sandığa aid hizmetlerinden dolayı her ne nam ile olursa olsun hiç bir ücret verilmez.

Sandık müdürü, bulunmadığı takdirde vekili İdare meclisine iştirak eder. Reyî, istişaridir.

İdare meclisi ayda bir defa behemehal toplanır. Lüzum görüldüğü takdirde başkanın davetile başkaca da toplanabilir. İdare meclisinin kararları İktisad vekilinin tasvib ve tasdikile meri olur.

Hü.

İk. E.

MADDE 4 — Sandığın bir müdür ve bir muhasebecisiyle lüzumu kadar memuru bulunur.

Hükümetin teklifindeki dördüncü madde kaldırılmıştır.

MADDE 5 — Sandığın kadro ve bütçesi müdürlükçe hazırlanarak idare heyetince kabul edildikten sonra takvim senesi başından bir ay evvel İktisad vekillığının tasdikına sunulur. Sandığın senelik hesabı katisi de aynı usule tâbidir. Sandık idare masraflarının yarısı sandıktan yarısı da İktisad vekilligince tayin edilecek nisbetler dairesinde sandığa iştirak eden işletme ve idareler tarafından bunların bütçelerine bu nam altında konulacak tahsisattan ödenir.

MADDE 4 — Sandığın kadro ve bütçesi müdürlükçe hazırlanarak İdare heyetince kabul edildikten sonra takvim senesi başından bir ay evvel İktisad vekillığının tasdikına sunulur. Sandığın senelik blâncosu da aynı usule tâbidir. Sandık idare masraflarının ve memur aylıklarının tutarının yarısı sandıktan, yarısı da İktisad vekilligince tayin edilecek nisbetler dairesinde sandığa iştirak eden işletme ve idareler tarafından bunların bütçelerine bu nam altında konacak tahsisattan ödenir.

MADDE 6 — Sandığın sermayesi ve gelirleri şunlardır :

MADDE 5 — Hükümetin teklifindeki altıncı madde aynen kabul edilmiştir.

A - 2248 numaralı kanunun 15 nci maddesi mucibince Hazinece verilen ve verilecek olan paralar,

B - Birinci maddede yazılı olanların aylıklarının her ay mecburî olarak kesilecek % 5 nisbetindeki aidat,

C - Yukarıdaki fıkrada yazıldığı veçhile aylıklardan her ay kesilecek % 5 lerin balığ olduğu miktara muadil olmak üzere sandığa iştirak eden işletme ve idarelerin bütçelerinden her ay verilecek meblâğ.

D - İlk hizmete alınanların tam aylıklarının dörtte birile terfi eden veya zam görenlerin ilk aylık zamları,

E - Birinci maddede yazılı olanlara verilecek ikramiyelerin % 5 i,

Mal. E.

MADDE 4 — Sandığın bir müdür ve bir muhasebecisi ile lüzumu kadar memuru bulunur. Tediyaatta sandık müdürü âmiri ita ve muhasebecisi mesul muhasiptir.

MADDE 5 — Sandığın bütçe ve kadrosu takvim senesi başından bir ay evvel ve senelik blâncosu da takvim senesinin hitamından itibaren nihayet iki ay zarfında sandık müdürlüğüne hazırlanarak idare meclisince kabul edildikten sonra tasdik olunmak üzere İktisad ve Killiğine verilir.

MADDE 6 — Sandığın sermayesi ve gelirleri şunlardır:

a - 2248 numaralı kanunun 15 nci maddesinin (a) fıkrası mucibince Hazinece verilen ve verilecek olan paralar,

b - 1 nci maddede yazılı olanların aylıklarından her ay mecburî olarak kesilecek olan % 5 nisbetindeki aidat,

c - Yukarıki (b) fıkrasında gösterilen % 5 lerin balığ olduğu miktara muadil olmak üzere sandığa iştirak eden işletme ve idarelerin bütçelerinden her ay verilecek meblâğ,

d - İlk hizmete alınanların tam aylıklarının dörtte biri ile terfi eden veya zam görenlerin ilk aylık zamları,

e - 1 nci maddede yazılı olanlara verilecek ikramiyelerin % 5 i,

f - 1 nci maddede yazılı olanların aylıkla-

B. E.

MADDE 3 — Sandık idare meclisinin müdür ve memurlarının başlıca vazife, salâhiyet ve mesuliyetleri, sandık muamelâtının kontrol ve murakabesi sandık sermayesinin nemalandırılması sureti, aylıkların tahsis, tasdik ve tes-cili muameleleri bir nizamname ile tayin olunur.

MADDE 4 — Sandığın bir müdür ve bir muhasebecisi ile lüzumu kadar memuru bulunur. Bunlar idare meclisine ve sandığa karşı mesul olup idarelerin müstahdemlerine gerek bu kanunla ve gerek diğer kanunlarla verilen haklara maliktiler. Sandığa, bu idarelere aid binaların birinde icarsız bir yer tahsis olunur. Sandığın tenvir, teshin, kırtasiye ve demirbaş masrafları da bu idarelerce müştereken temin olunur.

Tediyaatta sandık müdürü âmiri ita ve muhasebecisi mesul muhasiptir.

MADDE 5 — Sandığın bütçe ve kadrosu ile senelik bilâncosu idare meclisince hazırlanarak bu idarelerin bütçe ve bilâncolarının tâbi olduğu usul dairesinde tetkik ve tasdik olunur.

MADDE 6 — Sandığın sermayesi ve gelirleri şunlardır:

A) Birinci maddede yazılı müstahdemlerin aylıklarından her ay mecburî olarak kesilen % 5 ler;

B) (A) fıkrasında yazılı müstahdemlerin aylıklarından kesilecek % 5 lerin balığına muadil olarak idarelerin bütçelerinden her ay verilecek meblâğ;

C) İlk hizmete alınan müstahdemlerin tam aylıklarının dörtte biri ile terfi eden veya zam görenlerin ilk aylık zamları;

D) Birinci maddede yazılı olanlara verilecek ikramiyelerin % 5 i;

E) Birinci maddede yazılı olanların aylıklarından kesilen para cezaları;

F) Sandığa aid paraların işletmesinden elde edilecek faizler ve sair müteferrik hasılat ile

Hü.

İk. E.

F - Birinci maddede yazılı olanların aylıklardan kesilecek para cezaları,

G - Sandığa aid paraların getireceği faiz ve müteferrik hasılat ile sair yardımlardan hâsıl olacak paralar,

MADDE 7 — Sandığın bütün mevcudlarıyla alacakları, Devlet emvaline mahsus hak ve rüçhanları haizdir. Mevcud parasile aidatı ve bu paraların kazandıracağı faiz ve temettüleri ve tediye olunacak aylık ve tazminat ve reddiyat bir gûna vergi ve resme tâbi değildir. Sandığa girenlerin her hangi bir borçlarından dolayı sandık sermayesi haczedilemez ve hiç bir memur tekaüd sandığındaki haklarını başkasına devir veya havale edemez.

MADDE 8 — Sandıktan bağlanacak aylıklarla verilecek tazminat evrakı aid olduğu işletme ve idarelerce tanzim olunarak sandık idare heyetine tevdi edilir. İdare heyetinin bu bapdaki kararları İktisad vekilliğinin tasdikile katileşir.

MADDE 9 — Sandık, mahkemelerde ve üçüncü şahıslara karşı müdürü tarafından temsil edilir. Sandık hukukunun müdafaası işletme ve idarelerin avukatlarına da tevdi edilebilir.

MADDE 10 — Sandığın müdür ve memurları, işletme ve idarelere ve sandığa karşı mesul olup işletme ve idarelerde çalışanlara gerek bu kanunla gerek diğer mevzuatla verilen haklara ve salâhiyetlere maliktirler.

MADDE 11 — Aylıkların tamamı sandık tevkifatına esastır. Her hangi bir sebeple aylık eksik verilirse sandık tevkifatı tamamı üzerinden yapılır.

MADDE 12 — Sandığa aile vaziyetlerini doğru olarak bildirmeyenler ve sorulacak suallere doğru cevap vermeyenler, yanlış malûmat yüzünden sandığın uğradığı zararları hükmen ödemeğe mecbur olmakla beraber Türk ceza kanununun 528 nci maddesi mucibince cezalandırılırlar.

MADDE 6 — Hükümetin teklifindeki yedinci madde aynen kabul edilmiştir.

MADDE 7 — Hükümetin teklifindeki sekizinci madde aynen kabul edilmiştir.

MADDE 8 — Hükümetin teklifindeki dokuzuncu madde aynen kabul edilmiştir.

MADDE 9 — Sandığın müdür ve memurları işletme ve idarede çalışanlara gerek bu kanunla ve gerek diğer mevzuat ile verilen haklara ve salâhiyetlere maliktirler.

MADDE 10 — Hükümetin teklifindeki onbirinci madde aynen kabul edilmiştir.

MADDE 11 — Sandığa aile vaziyetlerini doğru olarak bildirmeyenler ve sorulacak suallere doğru cevap vermeyenler, yanlış malûmat yüzünden sandığın uğradığı zararları hükmen ödemeğe mecbur olmakla beraber Türk ceza kanununun beş yüz yirmi sekizinci maddesi mucibince cezalandırılırlar. Bu gibilerin işletme veya idarelerdeki vazifelerine de nihayet verilir.

Mal. E.

rmndan kesilen para cezaları,

g - Sandığa aid paraların getireceği faiz ve müteferrik hasılat ile sair yardımlardan hâsıl olacak paralar.

MADDE 7 — Sandığın bütün mevcudları ile alacakları, Devlet emvaline mahsus hak ve rüchanları haizdir. Mevcud parası ile aidatı ve bu paraların kazandıracağı faiz ve temettüleri bir gûna vergi ve resme tâbi değildir. Sandığa girenlerin her hangi bir borçlarından dolayı sandık sermayesi haczedilemez ve hiç bir memur tekaüd sandığındaki haklarını başkasma devir veya havale edemez.

MADDE 8 — Sandıktan bağlanacak aylıklarla verilecek tazminat evrakı aid olduğu işletme ve idarelerce tanzim olunarak sandık idare meclisine tevdi edilir. İdare meclisinin bu babdaki kararları İktisad vekilinin tasdikile katilesir.

MADDE 9 — Sandık, mahkemelerde ve üçüncü şahıslara karşı müdürü tarafından temsil edilir. Sandık hukukunun müdafaası işletme ve idarelerin avukatlarına da tevdi edilebilir.

MADDE 10 — Sandığın müdür ve memurları, bu kanunun 1 nci maddesinde yazılı olanlara verilen haklara maliktirler.

MADDE 11 — Aylıkların tamamı sandık tevkifatına esastır. Her hangi bir sebeple aylık eksik verilirse sandık tevkifatı aylığın tamamı üzerinden yapılır.

MADDE 12 — Sandığa aile vaziyetlerini doğru olarak bildirmeyenler ve sorulacak suallere doğru cevap vermeyenler, bu yüzden sandığın uğradığı zararları hükmen ödemeğe mecbur olmakla beraber türk ceza kanununun 528 nci maddesi mucibince cezalanırlar.

B. E.

yardımlardan hâsıl olacak paralar.

MADDE 7 — Sandığın bütün mevcudları ile alacakları, Devlet emvaline mahsus hak ve rüchanları haizdir. Mevcud parası ile aidatı ve bu paraların kazandıracağı faiz ve temettüleri bir gûna vergi ve resme tâbi değildir. Müstahdemlerin her hangi bir borçlarından dolayı sandık sermayesi haczedilemez. Ve hiç bir müstahdem tekaüd sandığındaki haklarını başkasma devir veya havale edemez.

MADDE 8 — Sandıktan bağlanacak aylıklarla verilecek tazminat evrakı aid olduğu idarelerce tanzim ve sandık idaresince tetkik edildikten sonra idare meclisince karara bağlanır.

MADDE 9 — Mahkemelerde ve üçüncü şahıslara karşı sandık, müdürü tarafından temsil olunur. Sandık hukukunun müdafaası bu idarelerin avukatlarına da tevdi edilebilir.

MADDE 10 — Aylıkların tamamı sandık tevkifatına esastır. Her hangi bir sebeple aylık eksik verilirse sandık tevkifatı aylığın tamamı üzerinden yapılır.

MADDE 11 — Sandığa aile vaziyetlerini doğru olarak bildirmeyenler ve sorulacak suallere doğru cevap vermeyenler, yanlış malûmat yüzünden sandığın uğradığı zararları hükmen ödemeğe mecbur olmakla beraber türk ceza kanununun 528 nci maddesi mucibince cezalandırılırlar. Bu gibilerin idarelerdeki vazifelerine de nihayet verilir.

Hü.

İk. E.

MADDE 13 — İşletme ve idarelerdeki hizmeti tam üç seneyi doldurmaksızın ölüm veya malûliyetten başka her hangi bir sebeble ayrılanlara tekaüd sandığından hiç bir şey verilmez. Üç seneyi doldurduktan sonra ayrılanlara bu tarihe kadar aylıklarından sandık için kesilmiş olan paralar % 5 faizile birlikte verilip alâkaları kesilir.

MADDE 14 — Alelrlak ağır hapis veya beş seneden ziyade hapis cezasile yahud hrsızlık, emniyeti suiistimal, sahtekârlık, dolandırıcılık, yalan yere şehadet, yalan yere yemin, cürüm tasnii, iftira, irtikâb, irtişa ve ihtilâs suçlarından birinden dolayı altı ay veya daha ziyade hapis cezasile veya asgarî haddi bir seneden aşağı olmamak şartile mükerrer hapis cezalarını müstelzim suçlarla mahkûm olanlara hizmet müddeti her ne olursa olsun sandık için kesilen paraları faizsiz olarak verilip alâkaları kesilir.

MADDE 15 — Türk vatandaşlığını terkeden veya vatandaşlıktan iskat edilenlere sandıktan bir şey verilmeyeceği gibi müteakidlerinin de tekaüd aylıkları kesilir. Ancak bunların Türkiyede kalan ve Türk vatandaşlığını muhafaza eden karı ve çocuklarına veya muhtac kocalarına vatandaşlıktan çıkarılmağı müteakib, hizmet müddetlerine göre bu kanun hükümleri dairesinde aylık veya tazminat verilir.

MADDE 16 — İşbu kanunda hilâfma hüküm olan ahval müstesna olmak üzere sandıktan bağlanacak aylıklar aydan aya peşin olarak verilir.

MADDE 12 — İletme ve idarelerdeki hizmeti filen üç seneyi doldurmaksızın ölüm veya malûliyetten başka her hangi bir sebeble ayrılanlara sandıktan hiç bir şey verilmez. Üç seneyi doldurduktan sonra ayrılanlara mevduatının tamamı temettüsüz olarak verilip sandıkla alâkaları kesilir.

MADDE 13 — Hükûmetin teklifindeki on dördüncü madde aynen kabul edilmiştir.

MADDE 14 — Hükûmetin teklifindeki on beşinci madde aynen kabul edilmiştir.

MADDE 15 — İşbu kanunda hilâfma hükümlenen ahval müstesna olmak üzere sandıktan bağlanacak aylıklar aydan aya peşin olarak verilir. Peşin verilen aylık ölüm halinde geri almaz.

Mal. E.

MADDE 13 — İktisad encümeninin 12 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 14 — Aleltilâk ağır hapis veya beş seneden ziyade hapis cezasile veyahud hırsızlık, emniyeti suiistimal, sahtekârlık, dolandırıcılık, yalan yere şahadet, yalan yere yemin, cürüm tasnii, iftira, irtikâp, rüşvet ve ihtilâs suçlarının birinden dolayı altı ay veya daha ziyade hapis cezasile veya asgarî haddi bir seneden aşağı olmamak şartile mükerrer hapis cezalarını müstelzim suçlarla ve yahud kaçakçılık suçile mahkûm olanlardan filî hizmet müddetleri üç sene ve daha fazla bulunanların sandık için kesilen paraları faizsiz olarak verilip sandıkla alâkaları kesilir.

MADDE 15 — Türk vatandaşlığını terkeden veya vatandaşlıktan iskat edilenlere sandıktan bir şey verilmeyeceği gibi mütekaidlerinin de tekaüd aylıkları kesilir. Ancak bunların Türkiyede kalan ve türk vatandaşlığını muhafaza eden ve bu kanuna göre aylık veya tazminat alması icap eyleyen dul ve yetimlerinin hakları mahfuzdur.

MADDE 16 — Sandıktan bağlanacak aylıklar her ay peşin olarak verilir. Peşin verilen aylık ölüm halinde geri alınmaz.

B. E.

MADDE 12 — Bu idarelerdeki hizmeti filen üç seneyi doldurmaksızın ölüm, yaş tahdidi veya maluliyetten başka her hangi bir sebeble ayrılanlara sandıktan hiç bir şey verilmez. Üç seneyi doldurduktan sonra ayrılanlara mevduatının tamamı temettüsüz olarak verilip sandıkla alâkaları kesilir.

MADDE 13 — Aleltilak ağır hapis cezasile veyahud hırsızlık, emniyeti suiistimal, sahtekârlık, dolandırıcılık, yalan yere şahadet, yalan yere yemin, cürüm tasnii, iftira, irtikâb, irtişa ve ihtilâs suçlarının birinden dolayı altı ay veya daha ziyade hapis cezasile veyahud aleltilak beş seneden ziyade hapis cezasile veya asgarî haddi bir seneden aşağı olmamak üzere mükerrer hapis cezalarını müstelzim suçlarla mahkûm olanlara sandıktan bir şey verilmeyeceği gibi mütekaid iseler tekaüd aylıkları kesilir.

Ancak bunların bu kanun mucibince maaşa müstahak ailesi efradına muhtaç iseler aşağıdaki hükümler dairesinde muamele yapılır:

A) Bunlardan hizmet müddeti üç seneden fazla ve on beş seneden az olanların aylıklarından sandık için kesilen paralar faizsiz olarak verilir ve sandıkla alâkaları kesilir.

B) Hizmet müddetleri on beş sene ve daha ziyade ise cezalarının devamı müddetince ölü sayılarak aylık bağlanırlar. Ancak bu aylıklar vefatlarında dul ve yetimlerine tekrar bağlanmak üzere cezalarının hitamında kesilir.

MADDE 14 — Türk vatandaşlığını terkeden veya vatandaşlıktan iskat edilenlere bir şey verilmeyeceği gibi, mütekaidlerinin de tekaüd aylıkları kesilir ve bunların Türkiyede kalan ve Türk vatandaşlığını muhafaza eden ve bu kanun mucibince maaşa müstahak muhtaç ailesi efradı hakkında da 13 ncü madde hükümleri tatbik olunur.

MADDE 15 — Sandıktan bağlanacak aylıklar her ay peşin olarak verilir. Peşin verilen aylık ölüm halinde geri alınmaz.

Ha.

MADDE 17 — Her ne suretle olursa olsun tekaüd olanlarla hizmette veya tekaüd iken vefat edenlerin dul ve yetimlerine tahsis edilecek aylığın % 50 si, muamele tekemmül edinceye kadar avans olarak verilir.

MADDE 18 — Sandıkça bağlanacak tekaüd, dul ve yetim aylıkları işletme ve idarelerden verilen aylıkların nihayet bulunduğu günün ertesinden başlar.

MADDE 19 — Sandıkla alâkası kesilerek işletme ve idarelerden ayrılanlar tekrar işletme ve idare hizmetlerine girdikleri takdirde hukuk ve vekaib itibarile sandığa yeni dahil olanların tâbi olduğu hükümlere tâbi olurlar. Bunlardan, sandıktan ayrılırken aldıkları paraları % 5 faizle birlikte defaten ve tamamen sandığa iade edenlerin evvelki hizmet müddetleri de tekaüd hesabına ithal edilir. Hizmet müddetleri üç seneyi doldurmaksızın para almadan ayrılmış olanlardan avdet edenlerin eski hizmetleri nazara almır ve kendilerinden ayrıca para aranmaz.

MADDE 20 — Sandık idare heyetinin ve müdür ve memurlarının vazife, salâhiyet ve mesuliyetleri, muamelâtın kontrol ve murakabesi, sandık sermayesinin nemalandırılması sureti, aylıkların tahsis ve tasdikı muameleleri bir nizamname ile tayin olunur.

Fasıl : 2

Sandıkça yapılacak yardımlar

MADDE 21 — Sandıkça yapılacak yardımlar, aylık bağlanması veya bir defalık tazminat verilmesi şeklinde olur.

MADDE 22 — Tekâüd aylıkları;

A - Filen 30 sene hizmet etmiş olmak şartile tekaüdlüklerini isteyenlere,

İk. B.

MADDE 16 — Hükûmetin teklifindeki on yedinci madde aynen kabul edilmiştir.

MADDE 17 — Hükûmetin teklifindeki on sekizinci madde aynen kabul edilmiştir.

MADDE 18 — Sandıkla alâkası kesilerek işletme ve idarelerden ayrılanlar tekrar işletme idareleri hizmetlerine girdikleri takdirde hukuk ve vekaib itibarile sandığa yeni dahil olanların tâbi olduğu hükümlere tâbi olurlar. Bunlardan ayrılırken sandıktan aldıkları paraları % 5 faizle birlikte defaten ve tamamen sandığa iade edenlerin evvelki hizmet müddetleri de tekaüd hesabına ithal edilir. Hizmet müddetleri üç seneyi doldurmaksızın para almadan ayrılmış olanlardan avdet edenlerin eski hizmetleri nazara almır ve kendilerinden ayrıca para aranmaz.

MADDE 19 — Hükûmetin teklifindeki yirminci madde aynen kabul edilmiştir.

İkinci fasıl

Sandıkça yapılacak yardımlar

MADDE 20 — Hükûmetin teklifindeki yirmi birinci madde aynen kabul edilmiştir.

MADDE 21 — Tekâüd aylıkları:

A - Filen otuz sene hizmet etmiş olmak şartile tekaüdlüklerini isteyenlere,

Mal. E.

MADDE 17 — Her ne suretle olursa olsun tekaüd olanlarla hizmette veya tekaüd iken vefat edenlerin dul ve yetimlerine tahsis edilecek aylığın % 50 si, muamelesi tekemmül edinceye kadar avans olarak verilir.

MADDE 18 — Sandıkça bağlanacak tekaüd, dul ve yetim aylıkları, işletme ve idarelerden veya tekaüd sandığından verilen aylıkların tekabül ettiği ay sonunun ertesi gününden başlar.

MADDE 19 — İşletme ve idarelerden ayrılarak sandıkla alâkası kesilenler, tekrar işletme ve idareler hizmetine alındıkları takdirde hukuk ve vekaib itibarile sandığa yeni girmiş olanların vaziyetindedirler. Ancak işletme ve idarelerden ayrıldıklarında sandıktan almış oldukları paraları % 5 faizile birlikte tekrar hizmete girdiklerinde defaten ve tamamen iade edenlerin evvelki hizmet müddetleri tekaüd hesabına ithal olunur.

Sandıktan para almaksızın ayrılmış olanlar tekrar işletme ve idarelere alındıkları takdirde kendilerinden ayrıca para almaksızın eski hizmetleri tekaüd hesabına ithal olunur.

MADDE 20 — Sandık idare meclisinin ve müdür ve memurlarının vazife, salâhiyet ve mesuliyetleri, muamelâtının kontrol ve murakabesi, sandık sermayesinin millî bankalarda nemalandırılma sureti, aylıkların tahsisi, tasdik ve tescil muameleleri bir nizamname ile tayin olunur.

Fasıl : 2

Sandıkça bağlanacak aylıklar ve verilecek tazminat

MADDE 21 — Tekaçüd aylıkları :

a - Filen 30 sene hizmet etmiş olmak şartile tekaüdlüklerini isteyenlere,

B. E.

MADDE 16 — Her ne suretle olursa olsun tekaüd olanlarla hizmette veya tekaüd iken ölenlerin dul ve yetimlerine tahsis edilecek aylığın % 50 si tahsis muamelesi tekemmül edinceye kadar avans olarak verilir.

MADDE 17 — Sandıkça bağlanacak malûliyet, tekaüd, dul ve yetim aylıkları bu idarelerden veya sandıktan verilen aylığın tekabül ettiği ayı takib eden ay başından başlar.

MADDE 18 — Bu idarelerden ayrılarak sandıkla alâkası kesilenler, tekrar bu idareler hizmetine alındıkları takdirde hukuk ve vekaib itibarile sandığa yeni dahil olmuş sayılırlar. Ancak bu idarelerden ayrıldıklarında sandıktan almış oldukları paraları % 5 faizile birlikte tekrar hizmete girdiklerinde defaten ve tamamen iade edenlerin evvelki hizmet müddetleri de tekaüd hesabına ithal olunur. Sandıktan para almaksızın ayrılmış olanlar tekrar bu idarelere alındıkları takdirde kendilerinden ayrıca para almaksızın eski hizmetleri tekaüd hesabına ithal olunur.

İkinci kısım

Sandıkça bağlanacak aylıklar ve verilecek tazminat

MADDE 19 — Denizyolları ve A. K. A. Y. işletmelerile Fabrika ve Havuzlar idaresinde müseccel müstahdemlere tekaüd aylığı tahsis

Hd.

B - Hizmet müddeti 15 sene ve daha ziyade olup ta 60 yaşını bitirenlerden tekaüdlüklerini isteyenlere,

C - Hususî nizamnamelerine göre hizmetten çıkarılanlardan hizmet müddetleri 15 sene ve daha fazla olanlara,

D - 65 yaşını doldurduklarından dolayı mecburi tekaüde sevk edilenlerden hizmet müddetleri 15 sene ve daha fazla olanlara,

E - Hizmet müddeti 15 sene ve daha ziyade olanlardan malûliyetleri sabit olanlara,

F - Vazifelerinin kaldırılması veya kadro daraltılması yüzünden açıkta kalıp nizâmî sebeplerden dolayı hizmete alınamayacaklardan 15 sene ve daha ziyade hizmet etmiş olanlara, Hizmet müddetlerine göre tahsis olunur.

MADDE 23 — Tekâüd aylığına veya tazminata istihkak için esas tutulan hizmet müddeti işbu kanunda hilâfına hüküm olan ahval müstesna olmak üzere sureti umumiyede işletme ve idareye intisab ve sicille kayid ile aylık alındığı tarihten başlar.

MADDE 24 — Tekâüd aylıkları, tekaüde sevk tarihinde alınmakta olan, aylık üzerinden hesaplanır. Ancak talebi üzerine tekaüdü icra olunanların bu aylığı iki sene, mensup oldukları işletme ve idarece tekaüde sevk olunanların bu aylığı altı ay almış olmaları şarttır. Aksi takdirde miktarı ve müddeti her ne olursa olsun bu son aylıktan evvelki aylık üzerinden tahsis olunur.

MADDE 25 — Bu kanunda zikri geçen yaşlar için işletme ve idareye girildiği zaman nüfus hüviyet cüzdanında yazılı olan yaşlar esas teşkil eder. Şu kadar ki yaş senesi hesab edilirken altı aydan fazlası tam sene sayılır ve altı aydan noksan kesirler nazarı itibare alınmaz.

İk. E.

B - Hizmet müddeti on beş sene ve daha ziyade olupta altmış yaşını bitirenlerden tekaüdlüklerini isteyenlere,

C - İşletme ve idarelerin memurun nizamnamesi mucibince hizmetten çıkarılanlardan hizmet müddetleri on beş sene ve daha fazla olanlara,

D - Altmış beş yaşını doldurduklarından dolayı mecburi tekaüde sevk edileceklerden hizmet müddetleri on beş sene ve daha fazla olanlara,

E - Hizmet müddeti on beş sene ve daha ziyade olanlardan vazife yüzünden olmaksızın malûl olanlara,

F - Vazifelerinin kaldırılması veya kadro daraltılması yüzünden açıkta kalanlardan on beş sene ve daha ziyade hizmet etmiş olanlara hizmet müddetlerine göre tahsis olunur.

MADDE 22 — Hükümetin teklifindeki yirmi üçüncü madde aynen kabul edilmiştir.

MADDE 23 — Tekâüd aylıkları, tekaüde sevk tarihinde alınmakta olan aylık üzerinden hesap edilir. Ancak kendi talepleri üzerine tekaüdü icra olunanların bu aylığı iki sene almış olmaları şarttır. Aksi takdirde aylık miktarı ve hizmet müddeti her ne olursa olsun bu aylıktan evvelki tahsise esas tutulur.

MADDE 24 — Bu kanunda yazılı yaşlar için işletme ve idareye girildiği zaman nüfus = hüviyet cüzdanında yazılı olan yaşlar esastır. Hüviyet cüzdanında doğduğu ay yazılı olmayanlar için 1683 numaralı askerî ve mülki tekaüd kanunundaki hüküm tatbik olunur. Fîlî hizmetin hesabında altı ay ve ondan fazla kesirler bir seneye sermaye sayılır. ve altı aydan eksik müddetler nazarı itibare alınmaz.

Mal. E.

b - Filen hizmet müddeti 15 sene ve daha ziyade olub da 60 yaşını bitirenlerden tekaüdlüklerini isteyenlere,

c - Sicillerine göre veya kanunî sebebler dolayısıyla hizmetten çıkarılanlardan filî hizmet müddetleri 15 sene ve daha fazla olanlara,

d - 65 yaşını doldurduklarından dolayı mecburî tekaüd edilenlerden filî hizmet müddetleri 15 sene ve daha fazla olanlara,

e - Filî hizmet müddeti 15 sene ve daha ziyade olanlardan vazife yüzünden olmaksızın malûl olanlara,

Hizmet müddetlerine göre tahsis olunur.

MADDE 22 — Tekâüd aylığına veya tazminata istihkak için esas tutulan hizmet müddeti işbu kanunda hilâfına hüküm olan ahval müstesna olmak üzere sureti umumiyede işletme ve idareye intisab ve sicille kayid ile aylığa istihkak tarihinden başlar.

MADDE 23 — Tekâüd aylıkları, tekaüde sevk tarihinde alınmakta olan aylık üzerinden hesap edilir. Ancak kendi talepleri üzerine tekaüdü icra olunanların bu aylığı iki sene almış olmaları şarttır. Aksi takdirde aylık miktarı ve hizmet müddeti her ne olursa olsun bu aylıktan bir evvelki tahsise esas tutulur.

MADDE 24 — Bu kanunda yazılı yaşlar için işletme ve idareye girildiği zaman nüfus hüviyet cüzdanında yazılı olan yaşlar esastır. Hüviyet cüzdanında doğduğu ay yazılı olmayanlar için 1683 numaralı askerî ve mülki tekaüd kanunundaki hüküm tatbik olunur. Filî hizmetin hesabında 6 ay ve ondan fazla kesirler bir sene sayılır ve altı aydan eksik müddetler nazarı itibare alınmaz.

B. E.

olunabilmek için :

A) İdarelerdeki filî hizmetleri yirmi seneyi ve yaşları altmışı doldurmuş olmak,

B) Filî hizmeti yirmi seneyi doldurarak idarelerde vazife ifa edemeyecek derecede malûliyete uğramak,

C) İdarelerde 35 sene müddetle hizmet etmiş bulunmak şarttır.

(B) fıkrasında yazılı vaziyette tekaüde sevk keyfiyeti idarelerce resen yapılır.

(A) ve (C) fıkralarında yazılı vaziyetlerde bulunanlar, kendi arzularıyla tekaüdlüklerini isteyebilecekleri gibi idarelerce de resen tekaüde sevk olunabilirler.

MADDE 20 — Tekâüd aylığına veya tazminata istihkak için esas tutulan hizmet müddeti sureti umumiyede bu idarelere intisab ve sicille kayid ile aylığa istihkak tarihinden başlar.

MADDE 21 — Tekâüd aylıkları tekaüde sevk tarihinde alınmakta olan aylık üzerinden hesap edilir. Ancak kendi talepleri üzerine tekaüdü icra olunanların bu aylığı iki sene almış olmaları şarttır. Aksi takdirde aylık miktarı ve hizmet müddeti her ne olursa olsun bu aylıktan bir evvelkisi tahsise esas tutulur.

MADDE 22 — Bu kanunda yazılı yaşlar için müstahdemlerin bu idarelere girdikleri zaman nüfus hüviyet cüzdanında yazılı olan yaşları esastır. Hüviyet cüzdanında doğduğu ay yazılı olmayanlar için 1683 numaralı askerî ve mülki tekaüd kanununun 62 nci maddesi hükümü tatbik olunur. Filî hizmetin hesabında 6 ay ve ondan fazla kesirler bir sene sayılır ve altı aydan eksik müddetler nazarı itibare alınmaz.

Hü.

MADDE 26 — Tekaüd aylıkları, hizmet müddetine göre aşağıdaki cetveldeki nisbetler dairesinde tahsis ve ita olunur:

Filî hizmet müddeti	Tekaüd edilecek memurun son aylığının yüzde nisbeti
15	30
16	31
17	32
18	33
19	34
20	35
21	36
22	37
23	38
24	39,5
25	41
26	42,5
27	44
28	46
29	48
30 ve daha fazlası	50

Bu nisbetlere göre tahsis olunacak aylıklar 200 liradan fazla olamaz. Ancak esas aylık ve ücretleri bu hadden fazla aylık tahsisini icab edenler bu had dahilinde bağlanacak aylıktan başka aylık ve ücretleri bu hadde çıktıktan sonra sandık için yapılan tevkifat tekaüdüleri sırasında kendilerine defaten iade edilir. Dul ve yetim aylıklarında da yukarıki fıkrada yazıldığı gibi muamele yapılır.

İk. E.

MADDE 25 — Tekaüd aylıkları, hizmet müddetlerine göre aşağıdaki cetveldeki nisbetler dairesinde tahsis ve ita olunur.

Tekaüd edilecek memurun tekaüdüğünde esas tutulması icap eden son aylığının yüzde nisbeti

Filî hizmet müddeti	Tekaüd edilecek memurun tekaüdüğünde esas tutulması icap eden son aylığının yüzde nisbeti
15	35
16	36
17	37
18	38
19	39
20	40
21	41
22	42
23	43
24	44
25	45
26	46
27	47
28	48
29	49,5
30	51
31	52,5
32	54
33	56
34	58
35 ve daha fazlası	60

Şu kadar ki işletme ve idareler memur ve gemi adamlarının kadroları mucibince almakta oldukları aylıklara ve hizmet müddetlerine ve yukarıda cetvelde yazılı nisbetlere göre tasis olunacak tekaüd aylığı miktarı aynı derecede bulunan ve aynı müddetle hizmet etmiş olan Devlet memurlarına 1683 numaralı kanunun 4 ncü maddesine bağlı cetvelin birinci devreye aid sütunu mucibince bağlanacak tekaüd maaşı miktarını geçemez. 1683 numaralı kanunun 4 ncü maddesine bağlı cetvelin ikinci veya üçüncü devrelerine aid sütunların Devlet memurları hakkında tatbikine geçildiği zaman sandığın mevcudu ile gelirlerinin kifayeti şartile işletme ve idareler memur ve gemi adamları hakkında da o sütunlarda yazılı miktarları geçmemek üzere işbu kanun hükümlerine göre te-

Mal. E.

MADDE 25 — Tekâüd aylıkları, hizmet müddetlerine göre aşağıdaki cetveldeki nisbetler dairesinde tahsis ve ita olunur:

Tekâüd edilecek memurun tekaüdüğünde esas tutulması icab eden son aylığının yüzde nisbeti

Filî hizmet müddeti

35	15
36	16
37	17
38	18
39	19
40	20
41	21
42	22
43	23
44	24
45	25
46	26
47	27
48	28
49,5	29
51	30
52,5	31
54	32
56	33
58	34
60	35 ve daha fazlası.

Şu kadar ki işletme ve idareler memur ve gemi adamlarının kadroları mucibince almakta oldukları aylıklara ve hizmet müddetlerine ve yukarıda cetvelde yazılı nisbetlere göre tahsis olunacak tekaüd aylığı miktarı aynı derecede bulunan ve aynı müddetle hizmet etmiş olan Devlet memurlarına 1683 numaralı kanunun 4 ncü maddesine bağlı cetvelin birinci devreye aid sütunu mucibince bağlanacak tekaüd maaşı miktarını geçemez. 1683 numaralı kanunun 4 ncü maddesine bağlı cetvelin 2 nci veya 3 ncü devrelerine aid sütunların Devlet memurları hakkında tatbikına geçildiği zaman sandığın mevcudu ile gelirlerinin kifayeti şartile işletme ve idareler memur ve gemi adamları hakkında da o sütunlarda yazılı miktarları geçmemek üzere işbu kanun hükümlerine göre tekaüd aylı-

B. E.

MADDE 23 — Tahsis olunacak tekaüd aylıklarının nisbetleri aşağıdaki cetvelde gösterilmiştir :

Müstahdemlerin tekaüde hak kazandığı tarihe kadar sandığa iştirâk senelerinde

Tekâüd edilecek müstahdemlerin son aylığının yüzde nisbetleri

15	35
16	36
17	37
18	38
19	39
20	40
21	41
22	42
23	43
24	44
25	45
26	46
27	47
28	48
29	49,5
30	51
31	52,5
32	54
33	56
34	58
35 ve daha fazlası	60

Şu kadar ki, müstahdemelerin kadroları mucibince almakta oldukları aylıklara ve hizmet müddetlerine ve yukarıdaki cetvelde yazılı nisbetlere göre tahsis edilecek tekaüd aylık miktarı aynı derecede bulunan ve aynı müddetle hizmet etmiş olan Devlet memurlarına 1683 numaralı kanunun 4 ncü maddesine bağlı cetvelin birinci devreye aid sütunu mucibince bağlanacak tekaüd maaşı miktarını geçemez.

1683 numaralı kanunun 4 ncü maddesine bağlı cetvelin ikinci veya üçüncü devrelerine aid sütunların Devlet memurları hakkında tatbikına geçildiği zaman sandığın mevcudu ile gelirlerinin kifayeti şartile idareler müstahdemleri hakkında da o sütunlarda yazılı miktarları geçmemek üzere işbu kanun hükümlerine göre tekaüd aylığı bağlanır. Ölenlerin dul

Hü.

İk. E.

kaüd aylığı bağlanır. Ölenlerin dul ve yetimlerine aylık tahsisinde nazarı itibare alınacak olan tekaüd aylığı da bu madde mucibince hesab olunur.

MADDE 27 — Dul ve yetim aylıkları, hizmet müddeti 15 seneyi doldurduktan sonra veya sandıktan kendisine tekaüd aylığı bağlandıktan sonra ölen muvazzaf ve mütekaidlerin dul kalan karılarıyla yetimlerine veya mühtaç kocalarına ve keza 15 nci maddenin ikinci fıkrası mucibince hizmet müddeti 15 sene ve daha fazla iken Türk vatandaşlığını terk veya bu hakkı iskat edilenlerin Türk vatandaşlığını muhafaza eden karı ve çocuklarına veya muhtaç kocalarına tahsis olunur.

MADDE 28 — Hizmette iken veya sandıktan tekaüd maaşı bağlandıktan sonra vefat eden memur veya mütekaiden dul kalan karıya veya muhtaç kocaya tekaüd aylığının % 50 si kaydi hayat şartile dul maaşı olarak verilir.

MADDE 26 — Dul ve yetim aylıkları, hizmet müddetleri on beş seneyi doldurduktan sonra veya sandıktan kendisine tekaüd aylığı bağlandıktan sonra ölen muvazzaf ve mütekaidlerin ve hizmet müddetleri her ne olursa olsun vazife başında ve sırf vazife yüzünden ileri gelmiş bir sebeble ölenlerin dul kalan karılarıyla yetimlerine veya mühtaç kocalarına ve mühtaç ana ve babalarına ve keza on dördüncü maddenin ikinci fıkrası mucibince hizmet müddeti on beş sene ve daha fazla ise Türk vatandaşlığını terk veya bu hakkı iskat edilenlerin Türk vatandaşlığını muhafaza eden karı ve çocuklarına veya mühtaç kocalarına ve mühtaç ana ve babalarına tahsis olunur. Yetim aylığı ölüm esnasında hamile olan karının sonradan doğuracağı çocuğuna da verilir.

MADDE 27 — Hizmette iken ölenin ölüm tarihinde almağa müstehak olduğu, sandıktan kendisine aylık bağlandıktan sonra ölenin almakta olduğu tekaüd aylığının yüzde ellisi dul kalan karıya veya mühtaç kocaya kaydi hayat şartile dul maaşı olarak bağlanır.

Mal. E.

ğı bağlanır. Ölenlerin dul ve yetimlerine aylık tahsisinde nazarı itibare alacak olan tekaüd aylığı da bu madde mucibince hesap olunur.

1 nci maddede yazılı memur ve müstahdemlerin aylıkları ve teadül dereceleri hakkında Hükümetçe 1936 malî yılı sonuna kadar hazırlanarak Büyük Millet Meclisine sunulacak olan kanun lâyihasının kabulüne kadar bu maddede yazılı derecelerin tayininde Devlet demiryolları ve limanları işletme umum müdürlüğü memur ve müstahdemlerinin ücretleri hakkındaki 2847 numaralı kanunun 1 nci maddesine bağlı cetveldeki dereceler nazarı itibare alınır.

Şöyle ki 1 nci maddede yazılı idarelerden verilen aylık miktarı bu cetveldeki miktarların hangisine tekabül ediyorsa o miktarın bulunduğu derece, memur ve müstahdemlerin derecesi sayılır. Ancak aynı miktar iki derecede mevcut ise bunların alt derecesi hesaba esas tutulur. Bu aylık ve dereceler memur ve müstahdemler için mükteseb bir hak teşkil etmez.

MADDE 26 — Dul ve yetim aylıkları; filî hizmet müddetleri 15 seneyi doldurduktan sonra ölen memur ve gemi adamlarının ve sandıktan kendisine tekaüd aylığı bağlandıktan sonra ölen mütekaidlerin dul karı veya muhtaç kocalarına ve yetimlerine ve muhtaç ana ve babalarına; ve 14 nci madde mucibince Türk vatandaşlığını terkeden veya Türk vatandaşlığından çıkarılanlardan hizmet müddetleri 15 sene ve daha fazla bulunmak şartile ölenlerinin, Türk vatandaşlığını muhafaza eden dul ve karı veya muhtaç kocalarına ve yetimlerine ve muhtaç ana ve babalarına tahsis ve ita olunur.

MADDE 27 — Hizmette iken veya tekaüd aylığı almakta iken ölen memur veya mütekaidlerin dul kalan karı veya muhtac kocalarına ölenin müstehak olduğu veya almakta olduğu tekaüd maaşının % 50 si kaydi hayat şartile dul maaşı olarak bağlanır.

B. E.

ve yetimlerine aylık tahsisinde nazarı itibare alacak olan tekaüd aylığı da bu madde mucibince hesap olunur.

Bu maddede yazılı derecelerin tayininde Devlet demiryolları ve limanları işletme umum müdürlüğü memur ve müstahdemlerinin ücretleri hakkındaki 2847 numaralı kanunun birinci maddesine bağlı cetveldeki dereceler nazarı itibare alınır.

Şöyle ki, bu idarelerden verilen aylık miktarı 2847 numaralı kanuna bağlı cetveldeki miktarların hangisine tekabül ediyorsa o miktarın bulunduğu derece müstahdemlerin derecesi sayılır. Ancak aynı miktar iki derecede mevcut ise bunların alt derecesi hesaba esas tutulur.

MADDE 24 — Dul ve yetim aylıkları; filî hizmet müddetleri on beş seneyi doldurduktan sonra ölen müstahdemlerin ve sandıktan kendisine tekaüd aylığı bağlandıktan sonra ölen mütekaidlerin dul karı veya muhtaç kocalarına ve yetimlerine ve muhtaç ana ve babalarına tahsis ve ita olunur.

MADDE 25 — Hizmette iken veya tekaüd aylığı almakta iken ölenlerin dul kalan karı veya muhtaç kocalarına ölenin müstahak olduğu veya almakta olduğu tekaüd aylığının yüzde ellisi hayatları müddetince dul aylığı olarak bağlanır.

Hü.

MADDE 29 — Dul yeniden evlenirse dul aylığının iki buçuk senelik tutarı birden tazminat olarak verilip sandıkla alâkası kesilir.

MADDE 30 — Yetim aylıkları, hizmette iken vefat eden bir memur veya sandıktan tekaüd maaşı almakta iken ölen bir mütekaidin öz evlâdlarından 31 nci maddede yazılı yaş hadleri içinde bulunanların her birine babasının veya anasının ölümü zamanında hesaba esas olan aylık veya ücretinin % 10 u nisbetinde yetim aylığı verilir. Babasının veya anasının ölümü ile çocuklar ana ve babadan yetim kalırlarsa yetim aylığı % 15 nisbetinde tahsis olunur.

Babasının veya anasının ölümü ile % 10 nisbetinde aylık bağlanmış çocukların sonradan anası veya babası ölürse ana ve babadan öksüz kaldıkları tarihten itibaren aylıklarına % 5 zammedilir.

Dul veyahud yetim bırakmadan ölenlerin mevduatı temettü ile birlikte varsa ana ve babalarına ve bunlar yoksa muhtaç kardeşlerine verilir. Hiç biri yoksa sandığa intikal eder. Ancak vefat tarihinden beş sene zarfında aramayan hakları sandık lehine mürüru zamana uğrar.

İk. E.

MADDE 28 — Dul karı yeniden evlenirse dul aylığının iki buçuk senelik tutarı birden tazminat olarak verilip sandıkla alâkası kesilir. Altmış yaşını doldurduktan veya tekaüd edildikten sonra evlenenlerin dul kalan karı veya muhtaç kocalarına dul aylığı verilmez. Malûller bu kayitten müstesnadır. Dul kalan karı kocasından yirmi yaş daha genç ise kendisine dul aylığının yarısı verilir. Şu kadar ki, evlilik hayatı on seneden fazla temadi etmiş olanlar bu kayitten müstesnadır.

MADDE 29 — Hükümetin teklifindeki otuzuncu madde aynen kabul edilmiştir.

Mal. E.

MADDE 28 — Öz evlâdlarından 30 ncu maddede yazılı yaş hadleri içinde bulunanların her birine babasının veya anasının ölümü zamanında olmakta olduğu son hizmet aylığının ve mütekaid ise tekaüdlüğüne esas tutulan son hizmet aylığının % 10 u ve babasının veya anasının ölümü ile ana ve babadan yetim kalan çocuklara % 15 şî nisbetinde yetim maaşı ahsis olunur.

Babasının veya anasının ölümü ile % 10 nisbetinde aylık bağlanmış olan çocukların ana veya babası sonradan ölürse ana ve babadan öksüz kaldıkları tarihten itibaren aylıkları % 15 e çıkarılır.

Yetim aylığı ölüm esnasında gebe olan karının sonradan doğuracağı çocuğa da bağlanır. Dul veyahud yetim bırakmadan ölenlerin sandıktaki mevduatı temettüü ile birlikte kanunî mirasçılara verilir. Bunların hiç biri yoksa mevduat sandığı kalır.

Vefat tarihinden itibaren beş sene zarfında aranmayan haklar sandık lehine müruru zamana uğrar.

MADDE 29 — Hizmet müddeti ne olursa olsun vazife başında veya vazife yüzünden ileri gelmiş bir sebeble ölenlerin dul kalan karı veya muhtaç kocalarına hayatı müddetince veya dul kalan kariya tekrar ölünceye kadar ölenin son hizmet aylığının % 30 u ve yetimlerinin her birine % 15 i nisbetinde aylık bağlanır. Çocuklar ana ve babadan yetim ise her birine % 25 nisbetinde aylık bağlanır. Ana ve babadan yetimlik sonradan vukua gelirse tahsis olunan aylık o tarihten itibaren % 25 nisbetine çıkarılır.

B. E.

MADDE 26 — Hizmette iken veya tekaüd manların her birine ölenin ölümü zamanında 28 nci maddede yazılı yaş hadleri içinde bulunanların her birine ölenin ölümü zamanında almakta olduğu hizmet aylığının ve mütekaid ise tekaüdlüğüne esas tutulan hizmet aylığının yüzde onu, ana ve babadan yetim kalan çocukların her birine de yüzde beşi nisbetinde yetim aylığı tahsis olunur.

Yüzde on nisbetinde aylık bağlanmış olan çocuklar sonradan ana ve babadan yetim kalırlarsa bu tarihten itibaren aylıkları yüzde on beşe çıkarılır.

Yetim aylığı ölüm esnasında gebe olan karının sonradan doğuracağı çocuğa da bağlanır. Dul ve yahud yetim bırakmadan ölenlerin sandıktaki mevduatı temettüü ile birlikte kanunî mirasçılara verilir. Bunların hiç biri yoksa mevduat sandığı kalır.

Ölüm tarihinden itibaren beş sene zarfında aranmayan haklar sandık lehine müruru zamana uğrar.

MADDE 27 — Hizmet müddeti ne olursa olsun vazife başında vukua gelen kazalardan dolayı ölenin dul kalan karı veya muhtaç kocalarına hayatı müddetince veya dul kalan kariya tekrar evleninceye kadar ölenin son hizmet aylığının yüzde otuzu ve öz evlâdlarından 28 nci maddede yazılı yaş hadleri içinde bulunanların her birine yüzde on beşi, ana ve babadan yetim kalan çocukların her birine de yüzde yirmi beşi nisbetinde aylık bağlanır. Ana ve babadan yetimlik sonradan vukua gelirse tahsis olunan aylık o tarihten itibaren yüzde yirmi beş nisbetine çıkarılır.

Hü.

Ik. E.

MADDE 31 — Erkek çocukların 20 yaşına girmelerinde ve kız çocukların tevhülünde veya yirmi beş yaşını doldurduklarında aylıkları kesilir. Âli tahsilde bulunan çocukların maaşları 25 yaşını geçmemek üzere tahsillerinin ikmaline kadar verilir. 25 yaşını doldurmak veyahud evlenmek suretile aylıkları kesilen kız çocuklara almakta olduğu aylığın iki buçuk senelik miktarı defaten ikramiye olarak verilir. Aylığa müstahak yetimleri olmayarak vefat edenlerin 25 yaşından yukarı evlenmemiş kız çocuklarına müteveffanın aldığı tekaüd aylığının iki buçuk seneliği ikramiye olarak verilir.

MADDE 32 — Bir memurun ölümü ile dul ve yetimlerine verilecek aylıkların yekûnu ölen memurun vefatı zamanında alması icab eden tekaüd aylığını geçemez. Fazlası mütenasiben azaltılarak o hadde indirilir.

MADDE 33 — Bir defaya mahsus tazminat aşağıdaki ahvalde verilir:

A - Hizmet müddetleri on beş seneyi doldurmadan malûl olanlara,

B - 65 yaşını bitirdiğinden dolayı hizmetinden çıkarılacak olup ve fakat 15 sene filî hizmetini bitirmemiş olanlara,

C - 15 sene filî hizmetini bitirmeden ölenlerin karı ve çocuklarına veya muhtaç kocalarına,

D - Hususî nizamnamelerine göre işten çıkarılacaklardan henüz 15 sene filî hizmetini yap-

MADDE 30 — Erkek çocukların yirmi yaşına girmelerinde ve kız çocukların tevhülünde aylıkları kesilir. Lise veya yüksek tahsilde bulunan çocukların maaşları yirmi beş yaşını geçmemek üzere tahsillerinin ikmaline kadar verilir. Evlenmek suretile aylıkları kesilen kız çocuklara almakta oldukları aylığın iki buçuk senelik miktarı defaten ikramiye olarak verilir. Aylığa müstahak yetimleri olmayarak vefat edenlerin yirmi beş yaşından yukarı evlenmemiş kız çocuklarına müteveffanın aldığı tekaüd aylığının iki buçuk seneliği ikramiye olarak verilir.

MADDE 31 — Hükûmetin teklifindeki otuz ikinci madde aynen kabul edilmiştir.

MADDE 32 — Bir defaya mahsus tazminat aşağıdaki ahvalde verilir.

A - Hizmet müddeti on beş seneyi doldurmadan vazife yüzünden olmaksızın malûl olanlara,

B - Altmış beş yaşını bitirdiğinden dolayı hizmetinden çıkarılacak olup ve fakat on beş sen filî hizmetini bitirmemiş olanlara,

C - On beş sene filî hizmetini bitirmeden karı ve çocuklarına veya muhtaç kocalarına ve muhtaç ana ve babalarına,

Mal. E.

MADDE 30 — Erkek çocukların 20 yaşına girmelerinde ve kız çocukların evlenmelerinde veya 25 yaşını doldurduklarında aylıkları kesilir. Çocuklar yüksek tahsilde bulunuyorlarsa 25 yaşını ikmallerine kadar aylıkları verilir ve 25 yaşından evvel yüksek tahsilini bitirenlerin aylıkları kesilir.

MADDE 31 — Bir memurun ölümü ile dul ve yetimlerine verilecek aylıkların yekûnu ölen memurun vefatı zamanında alması icab eden tekaüd aylığını geçemez.

Vazife başında ve sırf vazife yüzünden ileri gelmiş bir sebeble ölenlerin dul ve yetimlerine tahsis edilecek aylıkların yekûnu ise hesaba esas olan aylığın % 60'ını geçemez.

Her iki halde de fazlası mütenasiben azaltılarak bu hadlere indirilir.

MADDE 32 — Bir defaya mahsus tazminat aşağıdaki ahvalde verilir :

a - Hizmet müddeti 15 seneyi doldurmadan vazife yüzünden olmaksızın malûl olanlara,

b - 15 sene filî hizmetini bitirmeksizin 65 yaşını ikmal ettiğinden dolayı hizmetten çıkarılacaklara,

c - 15 sene filî hizmetini bitirmeksizin ölenlerin dul karı veya muhtaç kocalarına ve yetimlerine,

d - 21 nci maddenin (c) fıkrası mucibince

B. E.

MADDE 28 — Yetim aylığı çocukların 18 yaşını doldurduklarında kesilir. Ancak çocuklar lisenin son sınıfında bulunuyorlarsa 19 yaşını dolduruncaya kadar, bunlardan yüksek tahsile geçen veya yüksek tahsilde bulunanların bu tahsillerinin devamı şartıyla 25 yaşını ikmale kadar aylıkları verilir.

MADDE 29 — Müstahdemin dul ve yetimlerine verilecek aylıkların yekûnu ölenin alması icab eden tekaüd aylığını geçemez.

Vazife başında vukua gelen kazalardan dolayı ölenlerin dul ve yetimlerine tahsis edilecek aylıkların yekûnu ise hesaba esas olan aylığın yüzde altmışını geçemez.

Her iki halde de fazlası mütenasiben azaltılarak bu hadlere indirilir.

MADDE 30 — Dul karı yeniden evlenirse dul aylığının iki buçuk senelik tutarı birden tazminat olarak verilip sandıkla alâkası kesilir. 60 yaşını doldurduktan veya tekaüd edildikten sonra evlenenlerin dul kalan karı veya muhtaç kocalarına dul aylığı verilmez. Malûller bu kayitten müstesnadır. Dul kalan karı kocasından yirmi yaş daha genç ise kendisine dul aylığının yarısı verilir. Şu kadarki evlilik hayatı on seneden fazla temadi etmiş olanlar bu kayitten müstesnadır.

MADDE 31 — Bir defaya mahsus tazminat aşağıdaki ahvalde verilir :

A) Hizmet müddeti yirmi seneyi doldurmadan vazife yüzünden olmaksızın malûl olanlara,

B) Yirmi sene filî hizmetini bitirmeksizin 60 yaşını ikmal ettiğinden dolayı hizmetten çıkarılacaklara,

C) On beş sene filî hizmetini bitirmeksizin ölenlerin dul karı veya muhtaç kocalarına ve yetimlerine.

Hii.

mamış olanlara,

E - 15 nci maddenin ikinci fıkrası mucibince hizmet müddeti on beş seneyi bulmadan Türk vatandaşlığını terkedenlerin veya bu hakkı ıskat edilenlerin karı ve çocuklarına veya muhtaç kocalarına,

MADDE 35 — Malûliyet 551 numaralı kanun hükümlerine göre tayin olunur. Birinci ve ikinci derece malûliyetler o kanuna merbut emraz cetvelinin birinci ve ikinci derecelerinde sayılanlardan aridir. Bunların haricinde kalan malûliyetler üçüncü derece sayılır.

MADDE 36 — Yukarıki hükümlere göre bir defaya mahsus tazminat verilecek müstahiklere aylık sahibinin en son aldığı aylığın 12 misli üzerinden aşağıdaki cetveldeki yüzde nisbetler hesabına tazminat verilir:

Hizmet yılı için	Yüzde nisbeti
1 nci yıl	12
2 » »	24
3 » »	37
4 » »	50
5 » »	63
6 » »	77
7 » »	92
8 » »	106
9 » »	122
10 » »	137
11 » »	153
12 » »	169
13 » »	186
14 » »	204
15 » »	220

Ancak verilen tazminat miktarı on beş bin lirayı geçemez.

Ik. E.

D - İşletme ve idarelerin memurun nizamnamesi mucibince hizmetten çıkarılanlardan henüz on beş sene filî hizmetini doldurmamış olanlara,

E - On dördüncü maddenin ikinci fıkrası mucibince hizmet müddeti on beş seneyi bulmadan Türk vatandaşlığını terk veya bu hakkı ıskat edilenlerin Türk vatandaşlığını muhafaza eden karı ve çocuklarına veya muhtaç kocalarına ve muhtaç ana ve babalarına,

F - Vazifelerinin kaldırılması veya kadro daraltılması yüzünden açığa kalanlardan on beş sene filî hizmetini henüz doldurmamış olanlara,

MADDE 34 — Hükûmetin teklifindeki otuz beşinci madde aynen kabul edilmiştir.

MADDE 35 — Bir defaya mahsus tazminat, alâkadarm o tarihe kadar sandığa vermiş olduğu paraların iadesinden ve aynı zamanda her hizmet senesine mukabil almakta olduğu son aylığı üzerinden bir aylık nisbetinde para verilmesinden ibarettir.

Bir defaya mahsus tazminata istihkak kesbeden dul kariya veya muhtac kocaya tazminatın yarısı ve on sekiz yaşını geçmeyen her öz evlâda, ayrıca dula isabet eden paranın beşte biri verilir. Ancak çocukların hep birden alacakları tazminatın yekûnu verilecek bütün tazminat yekûnunun yüzde ellisini geçemez. Ölen, dul bırakmamış ise yukarıdaki fıkra mucibince dulun hakkı olan tazminat ilâveten yetimlere taksim olunur.

Mal. E.

B. E.

hizmetten çıkarılanlardan 15 sene filî hizmetini doldurmamış olanlara,

e - Hizmet müddeti olan 15 seneyi doldurmadan Türk vatandaşlığını terk veya bu hakkı iskat edilenlerden ölenlerin Türk vatandaşlığını muhafaza eden dul karı veya muhtac kocalarına ve yetimlerine.

MADDE 33 — Malûliyet dereceleri 551 numaralı kanun hükümlerine göre tayin olunur. Birinci ve ikinci derece malûliyetler o kanuna merbut emraz cedvelinin birinci ve ikinci derecelerinde sayılanlardan ibarettir. Bunların haricinde kalan malûliyetler üçüncü derece sayılır.

MADDE 34 — Bir defaya mahsus tazminat, alâkadarın o tarihe kadar sandığa vermiş olduğu paraların iadesinden ve aynı zamanda her hizmet senesine mukabil almakta olduğu son aylığı üzerinden bir aylık nisbetinde para verilmesinden ibarettir.

Bir defaya mahsus tazminata istihkak kesbeden dul karıya veya muhtac kocaya tazminatın yarısı ve 19 yaşını geçmeyen her öz evlâda, ayrıca dula isabet eden paranın beşte biri verilir. Ancak çocukların hep birden alacakları tazminatın yekûnu verilecek bütün tazminat yekûnunun % 50 sini geçemez. Ölen, dul bırakmamış ise yukarıdaki fıkra mucibince dulun hakkı olan tazminat ilâveten yetimlere tahsis ve tediye olunur.

MADDE 32 — Malûliyet dereceleri 551 numaralı kanun hükümlerine göre tayin olunur.

Birinci ve ikinci derece malûliyetler o kanuna merbut emraz cetvelinin birinci ve ikinci derecelerinde sayılanlardan ibarettir. Bunların haricinde kalan malûliyetler üçüncü derece sayılır.

MADDE 33 — Bir defaya mahsus tazminat, alâkadarların o tarihe kadar sandığa vermiş oldukları paraların iadesinden ve aynı zamanda her hizmet senesine mukabil almakta olduğu son aylığı üzerinden bir aylık nisbetinde para verilmesinden ibarettir. Bir defaya mahsus tazminata istihkak kesbeden dul karıya veya muhtac kocaya tazminatın yarısı ve 18 yaşını geçmeyen her öz evlâda ayrıca dula isabet eden paranın beşte biri verilir. Ancak çocukların hep birden alacakları tazminatın yekûnu verilecek bütün tazminat yekûnunun yüzde ellisini geçemez. Ölen, dul bırakmamış ise yukarıdaki fıkra mucibince dulun hakkı olan tazminat ilâveten yetimlere tahsis ve tediye olunur.

III.

Ik E.

MADDE 37 — Vazifesini veya vazifesine muadil bir işi daimî surette yapamayacak derecede malûl olub da daha az aylıklı bir vazifeye tayini mümkün olanlar bu son vazifeleri aylığını almakla beraber eski aylıklarıyla yenisi arasındaki fark miktarına göre sandıkça hesap edilecek tazminatı veya malûliyet aylığını da birlikte alırlar. Her iki aylığın tahsisi esnasındaki yekûnu sakatlanmadan önceki aylık miktarını geçemez. Bu tarihten itibaren sandık aidatı yeni vazifelerinin aylığı üzerinden alınır. Bilâhare bu gibilerden tekaüde sevkedilecek olanlar bu vaziyette devam eden hizmet senelerine göre son aldıkları aylık üzerinden ikinci bir tekaüd aylığına veya tazminata müstahak olurlar.

MADDE 38 — Kendi taksirlerinden ileri gelmeyerek sırf vazife yüzünden malûliyet halinde işbu kanun hükümlerine göre aylık tahsis veya tazminat ita edilmekle beraber malûliyet derecelerine göre aşağıdaki cetvel mucibince ayrıca ikramiye de verilir:

Malûliyet derecesi	Son aldığı aylık üzerinden kaç aylık para verileceği
1	15
2	12
3	8

MADDE 34 — Malûliyet için en az resmî üç hekimden mürekkep bir sıhhiye heyeti tarafından rapor verilmesi ve bu raporun Sıhhat ve içtimai muavenet vekilliğince tasdikı şarttır. İhtisasa taallûk eden hastalıklarda tam teşekküllü hastane bulunan yerlerde ilk raporun bu hastaneler sıhhiye heyetince verilerek Sıhhat ve içtimai muavenet vekilliğince tasdikı icab eder.

MADDE 36 — Hükûmetin teklifindeki 37 nci madde aynen kabul edilmiştir.

MADDE 37 — Sırf vazife yüzünden malûliyet halinde hizmet müddetine bakılmaksızın otuz sene hizmet etmiş gibi işbu kanunun hükümleri dairesinde tekaüd maaşı verilmekle beraber malûliyet derecelerine göre aşağıdaki cetvel mucibince ayrıca ikramiye de verilir:

Son aldığı aylık üzerinde kaç aylık para verileceği	Malûliyet derecesi
15	1
12	2
8	3

MADDE 33 — Hükûmetin teklifindeki otuz dördüncü madde aynen kabul edilmiştir.

Mat. E.

B. E.

MADDE 35 — Ölen memur veya gemi adamı veya mütekaidin muhtac ana veya babası işbu kanun ahkâmına göre dul ve yetimlere bağlanacak aylıklardan veya verilecek tazminattan dul kariya veya muhtac kocaya isabet eden miktarın % 20 sini alır. Ancak buna hak kazanmaları için dul veya yetimlerle bir arada bulunmaları şarttır. Muhtac ana veya baba beraber bulunursa tahsis edilecek miktarı yarı yarıya alırlar.

MADDE 36 — Hükûmetin teklifindeki 37 nci madde aynen kabul edilmiştir.

MADDE 37 — İktisad encümeninin 37 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 38 — Hükûmetin eklifindeki 34 ncü madde aynen kabul edilmiştir.

MADDE 34 — Ölen müstahdem veya mütekaidin muhtaç ana veya babası işbu kanun ahkâmına göre dul ve yetimlere bağlanacak aylıklardan veya verilecek tazminattan dul kariya veya muhtaç kocaya isabet eden miktarın % 20 sini alır. Ancak buna hak kazanmaları için dul veya yetimlerle birleşmesi şarttır. Muhtaç ana veya baba beraber bulunursa tahsis edilecek miktarı yarı yarıya alırlar.

MADDE 35 — Vazifesini veya vazifesine muadil bir işi daimî surette yapamayacak derecede malûl olup ta daha az aylıklı bir vazifeye tayini mümkün olanlar bu son vazifeleri aylığını almakla beraber eski aylıkları ile yenisi arasındaki fark miktarına göre sandıkça hesap edilecek tazminatı veya malûliyet aylığını da birlikte alırlar. Her iki aylığın tahsisi esnasındaki yekûnu sakatlanmadan önceki aylık miktarını geçemez. Bu tarihten itibaren sandık aidatı yeni vazifelerinin aylığı üzerinden alınır. Bilâhare bu gibilerden tekaüde sevkedilecek olanlar bu vaziyette devam eden hizmet senelerine göre son aldıkları aylık üzerinden ikinci bir tekaüd aylığına veya tazminata müstahak olurlar.

MADDE 36 — Vazife başında vukua gelen kazalardan malûl kalan müstahdemlere hizmet müddetlerine bakılmaksızın son aldıkları aylığın % 70 ni geçmemek üzere nizamname ile tayin edilecek dereceler üzerinden malûliyet aylığı tahsis olunur.

MADDE 37 — Malûliyet için en az resmî üç hekimden mürekkep bir sıhhiye heyeti tarafından rapor verilmesi ve bu raporun Sıhhat ve içtimai muavenet vekilliğince tasdik edilmesi şarttır. İhtisasa taallûk eden hastalıklar da tam teşekküllü hastane bulunan yerlerde ilk raporun bu hastaneler sıhhiye heyetince verilerek Sıhhat ve içtimai muavenet vekilliğince tasdikı icab eder.

Hü.

Fasıl : 3

Müteferrik hükümler

MADDE 39 — Hak sahibleriyle sandık idaresi arasında çıkacak ihtilâfların hal ve faslı Devlet şûrasına aittir. Sandığa muamelât ve yardımları hakkında yapılacak her hangi bir itiraz tahsislerin tebliği tarihinden itibaren nihayet bir sene içerisinde yapılır. İtirazlar sandığın vereceği tazminat veya aylığın verilmesine mâni değildir.

MADDE 40 — Aylıklar verildiği sırada sandık aidatını tevkiif etmeyen veya tevkiif edip te bir ay içerisinde sandığa teslim etmeyen ita âmirlerle muhasib ve mutemedler tevkiif ve teslim etmedikleri paraları, geçen günler için % 9 faizle beraber şahsan ödemeğe mecburdurlar.

6 nör maddenin «C» fıkrasında yazılı tahsisatın her sene işletme ve idarelerin bütçelerine konması mecburidir. Bu tahsisat da her ay tevkiif olunan paralarla birlikte sandığa verilir. Bunları zamanında vermeyenler hakkında da yukarıki fıkra mucibince muamele yapılır.

MADDE 41 — Bu kanunda geçen muhtaçlık 1683 sayılı Askerî ve Mülkî tekaüd kanununun tarifleri dairesinde tesbit ve tevsik olunur.

MADDE 42 — Mülga Seyrisefain idaresinde % 2 aidat vermiş olanların malûlen tekaüdlükleri veya malûlen vefatları halinde bu suretle aidatı tekaüdiye vererek Seyrisefainde geçmiş olan hizmet müddetleri mensub oldukları işletme ve idarelerin teşekkülü zamanındanberi % 5 aidat vererek yapmış oldukları hizmet müddetine ilâveten hesap olunur. Ancak bu gibilerden Seyrisefainde ve işletme ve idarelerde % 2 aidat vererek geçirdikleri hizmet müddeti için evvelki hizmetlerindeki aylıklar ve hizmet müddetlerine göre % 3 farkı işbu kanunun neşri tarihinden itibaren her ay maaşlarından sandık idare heyetince tesbit edilecek mukannen bir miktar tevkiifat yapılmak suretile ödemek isteyenler işbu kanunun bahşettiği hukuktan aynen istifade ederler.

İk. E.

Üçüncü fasıl

Müteferrik hükümler

MADDE 38 — Hükûmetin teklifindeki otuz dokuzuncu madde aynen kabul edilmiştir.

MADDE 39 — Hükûmetin teklifindeki kırkıncı madde aynen kabul edilmiştir.

MADDE 40 — Hükûmetin teklifindeki kırk birinci madde aynen kabul edilmiştir.

MADDE 41 — Hükûmetin teklifindeki kırk ikinci madde aynen kabul edilmiştir.

Mal. E.

Fasıl : 3

Müteferrik hükümler

MADDE 39 — Hükümetin teklifindeki 39 ncu madde aynen kabul edilmiştir.

MADDE 40 — Hükümetin teklifindeki 40 nci madde aynen kabul edilmiştir.

MADDE 41 — Hükümetin teklifindeki 41 nci madde aynen kabul edilmiştir.

MADDE 42 — Mülga Seyrisefain idaresinde % 2 aidat vermiş olanların malûlen tekaüdlükleri veya malûlen vefatları halinde bu suretle aidatı tekaüdiye verilerek Seyrisefainde geçmiş olan hizmet müddetleri mensub oldukları işletme ve idarelerin teşekkülü zamanındanberi % 5 aidat vererek yapmış oldukları hizmet müddetine ilâveten hesap olunur. Ancak bu gibilerden Seyrisefainde ve işletme ve idarelerde % 2 aidat vererek geçirdikleri hizmet müddeti için evvelki hizmetlerindeki aylıklar ve hizmet müddetlerine göre % 3 farkı işbu kanunun neğri tarihinden itibaren her ay maaşlarından sandık idare heyetince tesbit edilecek mukannen bir miktar tevkifat yapılmak suretile ödemek isteyenler işbu kanunun bahşettiği hukuktan aynen istifade ederler.

Borcunu ödemediği ölenlerin henüz ödenmemiş olan aidat borçları dul ve yetimlerine tahsis olunacak aylıklardan yukarıki fıkra mucii-

B. E.

Üçüncü kısım

Müteferrik hükümler

MADDE 38 — Hak sahibleriyle sandık idaresi arasında çıkacak ihtilâfların hal ve faslı Devlet şûrasına aiddir. İtirazlar, sandığın vereceği tazminat veya aylığın ödenmesine mâni değildir.

MADDE 39 — Aylıklar verildiği sırada sandık aidatını tevkif etmeyen veya tevkif edip te bir ay içerisinde sandığa teslim etmeyen ita âmirleriyle muhasib ve mutemedler tevkif ve teslim etmedikleri paraları, yüzde on fazlasıyla beraber ödemeğe mecburdurlar.

Altıncı maddenin (B) fıkrasında yazılı paralar, her sene idarelerin bütçelerine konur. Bu paralar da her ay müstahdemlerden tevkif olunan paralarla birlikte sandığa verilir. Bunları zamanında vermeyenler hakkında da yukarıki fıkra mucibince muamele yapılır.

MADDE 40 — Bu kanunda geçen muhtaçlık 1683 sayılı askerî ve mülki tekaüd kanununun tarifleri dairesinde tesbit ve tevsik olunur.

MADDE 41 — Bu idareler müstahdemlerinin filen denizde geçen hizmetlerine tekaüd veya dul ve yetim aylıklarının tahsisinde her sene için bir buçuk ay zammedilir.

Hü.

İk. E.

MADDE 43 — Sandığa iştirak eden işletme ve idarelere mülga Seyrisefain idaresinden geçenlerin mezkûr mülga idarede % 5 aidatı tekaüdiye vererek yapmış oldukları hizmet müddetleriyle mülga idareye ilk intisablarından veya tekrar intisablarından evvel Devlet hizmetinde tekaüde tâbi bir memuriyete geçmiş olan hizmetleri müddeti işbu kanun hükmünce bağlanacak tekaüd, dul ve yetim aylıkları veya tazminat hesabında tanılır.

MADDE 44 — İşbu kanunun neşri tarihinden sonra da sandığa dahil işletme ve idarelere intisab edecek olanlar için de mülga seyrisefain idaresine intisaptan mütevellid 36 ncı maddede yazılı hizmetler hizmet müddetinin hesabında tanılır. Ancak bu gibilerden mülga idareden tazminat alarak ayrılmış olanların bu hizmeti, aldıkları tazminatı defaten ve yüzde beş faizle sandığa iade kayıd ve şartile tanılır.

MADDE 45 — Gemi ateşçi ve kömürcülerinin deniz üzerinde bilfiil geçen bir senelik hizmetleri bir buçuk ve diğer gemi adamlarının ise bir sene bir ay addolunur ve bunlara işbu kanun mucibince sandıktan yapılacak yardımlarda hizmet müddetleri bu esasa göre hesap olunur.

MADDE 42 — Sandığa iştirak eden işletme ve idarelere mülga Seyrisefain idaresinden geçenlerin mezkûr mülga idarede gerek müteakiden, gerek muvazzaf olarak ve yüzde beş aidatı tekaüdiye vermek suretile yapmış oldukları hizmet müddetleriyle mülga idareye ilk intisablarından veya tekrar intisablarından evvel Devlet hizmetinde tekaüde tâbi bir memuriyete geçmiş olan hizmetleri müddetleri işbu kanun mucibince tekaüd, dul ve yetim aylıkları veya tazminat hesablarında nazarı itibare almır. Ancak bu gibilerden müteakid olanların evvelce Hazinesinden tahsis edilmiş tekaüd maaşları tamamen kesilerek Hazine ile tekaüdlük alâkaları kalmaz.

1683 numaralı kanunun harb ve esaret zamlarına müteallik ahkâmı işbu kanun mucibince verilecek tekaüd, dul ve yetim maaşları için aynen meridir.

MADDE 43 — İşbu kanunun neşri tarihinden sonra da sandığa dahil işletme ve idarelere intisab edecek olanlar hakkında da mülga Seyrisefain idaresine intisaptan mütevellid 43 ncü maddede yazılı hizmetler tekaüd, dul ve yetim maaşları ve tazminat hesaplarında nazarı dikkate almır. Ancak bu gibilerden mülga idareden tazminat alarak ayrılmış olanların bu hizmeti aldıkları tazminatı defaten ve yüzde beş faizle sandığa iade kayıd ve şartile tanılır.

MADDE 44 — Gemi ateşçi ve kömürcülerinin deniz üzerinde filî geçen bir senelik hizmetleri bir buçuk ve diğer gemi adamlarının deniz üzerinde geçen filî bir senelik hizmetleri bir sene iki ay addolunur ve bunlardan işbu kanun mucibince sandıktan yapılacak yardımlarda hizmet müddetleri bu esasa göre hesap olunur.

Mal. E.

bince tahsil olunur ve bunlardan maaşı kesilen veya ölenlerin bakıye borçları aranmaz.

MADDE 43 — İktisad encümeninin 42 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 44 — İktisad encümeninin 43 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 45 — Gemi adamlarının filen deniz üzerinde geçen bir senelik hizmetleri bunların tekaüd veya dul ve yetim aylıklarının tahsisinde veya tazminat itasında bir buçuk sene sayılır.

B. E.

MADDE 42 — Devlet Reisine aid deniz vasıtalarında daimî ve müseccel olarak müstahdem olanlar Denizyolları ve A. K. A. Y. İdareleri müstahdemleri gibi bu kanun hükmüne tâbidirler.

MADDE 43 — Bu idarelerde şimdiye kadar % 2 aidata tâbi tutulan müstahdemlerden bu aidaatın sandık hesabına tevkifine devam olunur. Bunlardan vazifelerini terkedenlere veya vazifelerinden çıkarılanlara sandıktan hiç bir şey verilmez. Ancak bunlardan vazifeleri başında vukua gelen kazalardan dolayı ölenlerin dul ve yetimlerine veya bu sebeble malûl olanlara bu kanunun 27 ve 36 ncı maddeleri hükümlerine tevfikan aylık tahsis olunur. 60 yaşı doldurmak veya vazife icabı olmayarak malûl kalmak sebeble terki hizmet eden veya hizmetten çıkarılanlara her hizmet senesi için son aylığının dördde biri nisbetinde tazminat verilir.

MADDE 44 — İktisad vekili her beş sene de bir defa mecburen ve lüzum görürse daha evvel sandığın malî vaziyeti ile tahsis formüllerini mütehassıslarına tetkik ve teftiş ettirerek hasıl olacak neticeye göre sandığın malî vaziyetinde darlık ve muvazenesizlik görürse keyfiyeti Başvekâlete bildirir. Bu takdirde işbu kanunla idarelerce sandığa yapılması icab eden yardım nisbeti artırılmaksızın ya müstahdemlerin aylıklarından yapılacak tevkifatın

Hü.

İk. E.

MADDE 46 — Deniz yolları ve Akay işletmelerile fabrika ve havuzlar ve kılavuzluk müdürlüklerinin ve Devlet reisine aid yatların teşekkül tarihi olan 1 temmuz 933 tarihinden işbu kanunun neşri tarihine kadar bu teşekküllerde % 5 tekaüd aidatı vererek geçen hizmetler işbu kanun hükmünce sandıktan yapılacak yardımlarda filî hizmet olarak dahili hesab olunur. Bu müddet zarfında % 5 aidatı tekaüdiye vermemiş olanların işbu hizmetleri ise ancak bu aidatı işbu kanunun neşri tarihinden itibaren her ay verecekleri % 5 aidata zamiyeten yine % 5 olarak ayrıca aylıklarından sandığa tediye şartile tanılır.

MADDE 47 — Evvelce tekaüd hakkını haiz her hangi bir Devlet hizmetinde müstahdem olanlardan sandığa dahil işletme ve idarelere vücudlarından istifade zaruretile alınmış veya alacak olanların bu kanun hükümlerine göre sandıktan istifade edebilmeleri için evvelki Devlet hizmetlerindeki aylıklarına ve hizmet müddetine göre sandığa verilmesi lâzımgelen aidat yekûnu mensub oldukları işletme ve idareler bütçesinden sandığa defaten tediye olunur. Bu paranın, memurun işletme ve idareye aldığı seneyi takib eden sene bütçesinden sandığa tediyesi icab eder. Ancak kanunun neşrinden evvel alınmış olanlara aid paralar kanunun neşrini takib eden sene bütçesine konulur. Bu gibilerin sandıktan görecekları yardımlarda her iki kısım hizmetleri müddeti dahili hesab edilir. Devlet hizmetinde tekaüd müddetini doldurmuş olanlar hakkında bu hüküm tatbik edilmez.

MADDE 45 — Hükümetin teklifindeki kırk altıncı madde aynen kabul edilmiştir.

MADDE 46 — Evvelce tekaüd hakkını haiz her hangi bir Devlet hizmetinde müstahdem olanlardan sandığa dahil işletme ve idarelere ve vücudlarından istifade zaruretile alınmış olanların bu kanunun hükümlerine göre sandıktan görecekları yardım hesabında işbu Devlet hizmetlerinin de dahili hesab edilebilmesi için evvelki Devlet hizmetlerindeki aylıklarına ve hizmet müddetlerine göre sandığa verilmesi lâzımgelen aidat yekûnu mensub oldukları işletme ve idare bütçesinden sandığa defaten tediye olunur. İşbu kanunun neşrinden sonra sandığa dahil işletme ve idarelere almacaklara yukarıki fıkranın şümulü yoktur.

Mal. E.

B. E.

arttırılması veyahud aylık ve tazminata aid nisbetlerin eksiltilmesi suretile sandığı daima muvazeneli bir şekilde tutacak tedbirleri almağa İcra Vekilleri Heyeti salâhiyetlidir.

Dördüncü kısım

İstisnâî hükümler

MADDE 46 — Denizyolları ve Akay işletmelerile Fabrika ve havuzlar ve Kılavuzluk müdürlüklerinin ve Devlet Reisine aid yatların teşekkülleri tarihi olan 1 temmuz 1933 tarihinden işbu kanunun neşri tarihine kadar bu teşekküllerde % 5 tekaüd aidatı vererek geçen hizmetler işbu kanun hükmünce sandıktan yapılacak olan tahsis ve tazmin muamelelerinde filî hizmet olarak dahili hesap olunur. Bu müddet zarfında % 5 aidatı tekaüdiye vermemiş olanların işbu hizmetleri ise ancak bu aidatı işbu kanunun neşri tarihinden itibaren her ay verecekleri % 5 aidata zamimeten yine % 5 olarak ayrıca aylıklarından sandığa tediye şartile tanılır.

MADDE 45 — Sandığın parası hakikî veya hükmî hiç bir şahsa veya müesseseye ikraz edilemez. Millî bankalarla kısa veya uzun vadeli tevdiat için bu hüküm cari değildir. Sermayenin azamî yüzde yirmi beşine kadar miktarı idare meclisi kararı ve İktisad vekilinin müsaadesile Devlet tahvilâtına ve Devlet teminatı altında bulunan diğer millî tahvilâta yatırılabilir.

MADDE 46 — Mülga seyrisefain idaresinden yeni idarelere nakledilen memurlardan 16 ağustos 1306 tarihli nizamname hükmüne göre tekaüde tâbi hizmet müddetleri on beş sene ve daha ziyade olanların yeni idarelerdeki filî hizmetleri eski hizmet müddetlerine ilâve edilerek mülga idareden son aldıkları maaş esasından kendileri ve yetimleri haklarında 1683 numaralı askerî ve mülki tekaüd kanununun hükümleri dairesinde muamele yapılır.

Mülga idarede % 5 aidat vermek suretile müstahdem olan mütekaidlerden yeni idarelere nakledilenlerin tekrar tekaüde ırcalarında her iki idaredeki hizmet müddetleri yekûnuna göre haklarında 1683 numaralı kanunun 7 nci maddesi hükmü tatbik olunur.

Bu maddede yazılı memurlarla mütekaidlerin, bu kanunla teşkil edilen tekaüd sandığı ile alâkaları olmadığı gibi gerek kendilerinden ve gerek mensub oldukları idarelerden sandık için aidat dahi aranmaz.

Yeni idarelerce bunların aylıklarından kesilmiş olan % 5 ler de bu parayı kesen daireler tarafından kendilerine iade olunur.

Bunların aylıkları son hizmetinde buldukları idareler bütçesinden verilir.

Hâ.

MADDE 48 — Bu kanunun meriyetinden evvel işletme ve idarelerce tahsis edilmiş ve 2248 numaralı kanunun 15 nci maddesinin A fıkrası mucibince işletme ve idarelere ayrılmış olan mütekaid, dul ve yetim aylıkları bu kanunun meriyetini takib eden ay iptidasından itibaren sandıktan tesviye olunur.

İk. E.

MADDE 47 — Hükûmetin teklifindeki kırk sekizinci madde aynen kabul edilmiştir.

Mal. E.

MADDE 47 — Hükûmetin teklifindeki 48 nci madde aynen kabul edilmiştir.

B. E.

MADDE 47 — Mülga seyrisefain idaresinden yeni idarelere nakledilen memurlardan 16 ağustos 1306 tarihli nizamname hükmüne göre tekaüde tâbi hizmet müddetleri on beş seneden az olanların eski hizmet müddetleri yeni idarelerdeki filî hizmetlerine eklenerek haklarında bu kanun hükümleri dairesinde muamele yapılır.

Bunların eski idaredeki hizmetleri zarfında aldıkları maaşların aslı miktarları yekûnu üzerinden hesap edilecek % 10 ları hizmetinde buldukları idareler tarafından sandığa ödenir.

MADDE 48 — İdarelerin tesekkülü tarihinden bu kanunun meriyeti tarihini takib eden ay başına kadar bu idarelerde müstahdem olanlardan 46 ncı maddede gösterilenlerden maadasının aylıklarından kesilen yüzde beşler bu paraları kesen idareler tarafından sandığa ödenir. Bunların muadili olan % 5 ler sahiblerine borç kaydedilir.

Bu borçlar bu kanunun neşrinden itibaren müstahdemlerin aylıklarından sandık aidatına ilâveten ve aynı şartlar dahilinde % 5 kesilmek suretile tahsil olunur.

MADDE 49 — 2248 numaralı kanunun 15 nci maddesi mucibince Hazinece bu idarelere verilmesi lâzımgelen paralar idarelerce varidat kaydolunur.

MADDE 50 — 2248 numaralı kanun hükümlerine göre bu idareler tarafından verilmekte olan tekaüd, dul ve yetim aylıklarının idarelerce tedivesine devam olunur.

MADDE 51 — Evvelce tekaüd hakkını haiz Devlet memurluklarında istihdam edilmiş olanlardan şimdiye kadar bu idarelerde müseccel ve daimî vazifelerde istihdam edilenler hakkında 11 - VI - 1936 tarih ve 3028 numaralı kanun hükümleri tatbik olunur.

MADDE 52 — 16 ağustos 1306 tarihli nizamname hükmü mucibince % 2 aidat vermek suretile istihdam edilenlerden bu idarelere nakledilenlerin aylıklarından idarelerce kesilen % 2 ler sandığa devrolunur. Bunlara 43 ncü madde mucibince verilecek tazminatın hesabında mülga Seyrisefain idaresinde % 2 vermek suretile geçen hizmet müddetleri de hesaba katılır.

Hâ.

Muvakkat maddeler

MUVAKKAT MADDE 1 — İşbu kanunun birinci maddesinde yazılı olanlarda kanunun neşri sırasmda 60 yaşını doldurmuş bulunanlar bir defaya mahsus olmak üzere bir sene zarfında bu kanunun hükümleri dairesinde işletme ve idarelerin teklifi ve İktisad vekilliğinin tasvibile tekaüde sevkedilebilirler.

MUVAKKAT MADDE 2 — Seyrisefain idaresinin ilgasile işbu kanunun meriyeti tarihi arasında tahsisi lâzımgelen tekaüd aylıklarile dul ve yetim aylıkları mülga idarei mahsusanın 16 ağustos 1306 tarihli nizamnamesi ile 2248 numaralı kanun hükümlerine göre ve istihkak kazandıkları tarihten muteber olmak üzere tahsis olunur.

MADDE 49 — 16 ağustos 1306 tarihli idarei mahsusası tekaüd nizamnamesi ve buna müzeyyel 16 ağustos 1330 ve 27 kânunuevvel 1331 tarihli kanunlar ve teferruatı kaldırılmıştır.

MADDE 50 — Bu kanunun hükümleri resmî gazetede basıldığı günün ertesi günden yürümeğe başlar.

MADDE 51 — Bu kanunun hükümlerini Başbakanla Adliye, Maliye, İktisad ve Sıhhat ve içtimaî muavenet bakanları yürütür.

9 - I - 1936

Bş. V.	Ad. V.	M. M. V.
İ İnönü	Ş. Saracoğlu	K. Özalp
Da. V.	Ha. V.	Mal. V.
Ş. Kaya	Dr. T. R. Aras	F. Ağralı
Mf. V.	Na. V.	İk. V.
S. Arıkan	A. Çetinkaya	C. Bayar
S. İ. M. V.	G. İ. V.	Zr. V.
Dr. R. Saydam	Rana Tarhan	Muhlis Erkmen

İk. E.

MUVAKKAT BİRİNCİ MADDE — Hükümetin teklif ettiği muvakkat birinci madde aynen kabul edilmiştir.

MUVAKKAT İKİNCİ MADDE — Hükümetin teklif ettiği muvakkat ikinci madde aynen kabul edilmiştir.

MADDE 48 — Hükümetin teklif ettiği kırk dokuzuncu madde aynen kabul edilmiştir.

MADDE 49 — Hükümetin teklif ettiği elinci madde aynen kabul edilmiştir.

MADDE 50 — Bu kanunun hükümlerini Adliye, Maliye, İktisad ve Sıhhat ve içtimaî muavenet vekilleri yürütür.

Mal. E.

Muvakkat maddeler

MUVAKKAT MADDE 1 — İşbu kanunun 1 nci maddesinde yazılı olanlardan kanunun neşri sırasında 60 yaşını ve 15 seneyi doldurmuş bulunanlar bir defaya mahsus olmak üzere bir sene zarfında bu kanun hükümleri dairesinde İşletme ve idarelerin teklifi ve İktisad vekilinin tasvibile tekaüde sevkedilebilir.

MUVAKKAT MADDE 2 — Seyrisefain idaresinin ilgasile işbu kanunun neşri tarihi arasında tahsisi lâzımgelen tekaüd aylıkları ile verilmesi muktazi tazminat 2248 numaralı kanunun 15 nci maddesinin (c) fıkrası delâletile (b) fıkrası hükmüne göre ve bunların dul ve yetim maaşları da yine bu suretle tahakkuk ettirilecek tekaüd maaşları üzerinden ve istihkak kazandıkları tarihten itibaren hesap ve tahsis olunur.

MADDE 48 — 16 ağustos 1306 tarihli idarei mahsusa tekaüd nizamnamesi ve buna müzeyyel 16 ağustos 1330 ve 27 kânunuevvel 1331 tarihli kanunlar ve bunlara müteferri hükümler kaldırılmıştır.

MADDE 49 — Bu kanunun hükümleri neşri tarihinden muteberdir.

MADDE 50 — İktisad encümeninin 50 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

B. E.

MUVAKKAT MADDE 1 — Sandığı 1937 takvim yılı bütçe ve kadrosu idare meclisince tanzim ve İktisad vekâletince tasdik edildikten sonra tatbik olunur.

MUVAKKAT MADDE 2 — 16 ağustos 1306 tarihli nizamname hükmüne göre tekaüde tâbi olup bu idarelere nakledilen memurlardan ölümden başka sebeplerle yeni vazifelerinden ayrılmış olanlara ayrıldıkları idareler tarafından 2248 numaralı kanunun 15 nci maddesinin (c) fıkrası hükmü mucibince aylık bağlanır veya tazminat verilir. Bunların yeni idarelerde geçen hizmet müddetleri Seyrisefain idaresinde aldıkları son maaş ile geçmiş fiili hizmet addolunur. Bu aylık ve tazminat memurların mensub oldukları idare bütçelerinden verilir.

MADDE 53 — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

MADDE 54 — Bu kanunun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.